

Uj LA

Taxa postális plátitá is numeraz
aprobáriti Dir. Gen. PTT No. 127.4

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet-körút 9-11.

BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 149 (1295) sz. * Vasárnap, 1936 július 5

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

A magyar katolikus élet ujjászervezésének felemelő nagy napjai

— Kiküldött tudósítók jelentései —

Lapunk tegnapi számában beszámoltunk a Katolikus Nagygyűlés azon eseményeiről, amelyek pénteken délig történtek. Délután folytatják a szakosztályok üléseit.

4 órakor a katolikus főgimnázium tornacsarnokában a

katolikus női misszió-szervezetek közgyűlése folyt le, mintegy háromszáz női misszió-szervezeti kiküldött jelenlétében, akik az ország minden részéből sereglettek össze.

Balázs Ferenc prelátus-kanonok elnökölt itt, aki megnyitotta beszédében a misszió-szervezetek fontosságát és igazi célját ismertette. Administratív jellegű jelentések után Zakariás Flóra szóc. testvér tartotta előadását „Szervezetek a leányvédelmi munkában” címen. Ez a nagy szám elgondolkodtató és a városok

fertőjébe kidobott szegény leányoknak megmentése, vallásunknak, családjunknak, fajunknak való megtarthatása indokolta a női misszió-szervezetek további létesítését és tökéletesítését.

Az indítványok során Borsitzki Ottóné, timisoarai elnök és gróf Bethlen Ödönne terjesztettek elő indítványokat a gyermekvédelem, illetve a közpályákról kizsorszult leányainknak más téren való foglalkoztatása ügyében. Ezt a célt szolgálja a gr. Bethlen Ödönne által Turdan létesített női gazdasági iskola. Az elnökség ennek támogatására felhívta a szervezeteket, egyben köszönetet mondott Balázs Ferenc prelátus úgy gr. Bethlen Ödönne, mint özv. Eperjessy Béláné birtokosnőnek, aki husz községben hittanra tanította a katolikus gyermekeket, ahol a pap öreg és beteges és tanító pedig nincs a környéken.

A sajtóértekezleten Pakocs esperes bejelentette, hogy a Katolikus Akadémia az egyetemi ifjúságot szabadegyetemen világosítja fel a sajtó fontosságáról

A Katolikus Nagygyűlés keretében rendezett sajtóértekezlet szintén délután 4 órakor folytatja a délelőtti órákban megkezdett tanácskozásait. Az értekezlet színhelye ezúttal is a magyar építőiparosok székfőházában volt. A tanácskozást Pakocs Károly, biai márei esperes-plébános vezette.

P. Dombi József S. J. részletes jelentést tett arról az írásbeli anketéről, melyet a népszövetségi iroda a sajtókérdésről rendezett. Az anketét szinte egyöntetűen szükségesnek találta a hasonló célzatú heti és havi organumok összehívását, ugyanakkor pedig sajtóközpont szervezését a közös munka irányítására és technikai tökéletesítésére.

Pakocs Károly esperes, elnök bejelentette, hogy a katolikus akadémia az egyetemi ifjúság részére újságíró-szabadegyetemet szervez. Célja a sajtó fontosságának és munkamódszereinek megismertetése a tanult ifjúsággal.

A hozzászólások rendjén dr. Czumbel Lajos biai márei plébános rendkívül érdekes közléseket tett arról a sajtómunkáról, melyet Baisprién, híveinek körében végez.

Szalay Mátyás esperes a gyermekklap erkölcsi fontosságát fejtegette. Bálint Vilmos plébános igen élvezetes előadásában arról számolt be, hogy a székelyfalu népe milyen igényeket támaszt a napilapokkal szemben. Megfigyelésekkel fűszerezett előadását nagy érdeklődéssel humoros részleteinél derűtséggel kísérte a hallgatóság.

Dr. Sulyok István arra a nagy különbségre hívta fel a figyelmet, mely az újságkutatás megállapításai szerint az üzleti és irányított

között van. A különbség kihatásai különösen gazdasági téren jelentkeznek. Az irányított olvasótáborának kell gondoskodnia arról, hogy más utakon pótolhassanak azok a bevételek, melyekről az irányítottak magasabb erkölcsi szempontok miatt nagyon sokszor le kell mondania. Mivel pedig az itteni magyarság sorában nincsenek nagytőkészek, ezt a támogatást csak a tömegek megszervezése adhatja meg.

Pakocs Károly elnök összegező szavai után az értekezlet a késő esti órákban ért véget.

A Mária kongregációk gyűlése.

Délután 5 órakor a Mária Kongregációk díszközgyűlését tartották meg a zárda dísztermében, melyen Fiedler István megyéspüspök elnökölt.

A díszközgyűlés közös énekkel (Ó Mária, kinyílt virág...) kezdődött, mely után Székely: Örök üdvözlégy c. versét szavalta el Schmiedt Károlyné.

Fiedler István püspök magas szárnyalású megnyitói beszéde után Napholcz Pál S. J. országos titkár Kik vagyunk és mit akarunk címmel tartotta meg érdekes előadását. Utána dr. Biró Vencel tartománybíró a Mária Kongregációk szerepéről tör. énelmünkben címen tartott előadást. Hajók Sárika zenetanárnő gyönyörű hegedűszólót játszott.

Gálffy Sándor, oradeai prézes tartott ezután előadást Kongregációk és a mai idők címmel, majd Csengery Margit szavalta el nagyon szépen Mindszenty Gedeon: A szentek unokáihoz c. költeményét. Dr. Wild Endre O. F. M.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon.)

A nagygyűlés áramában

írta: Balázs András

A ma embere szereti eszméit piacra vinni és szeret eszméi mellett tüntetni. Látványos tüntetések, menetelő rohamcsapatok, hitvalló felvonulások, fegyelmzett tömegnyilatkozások és a tervszerű együttműködés napjait éljük. Katolikusok ezrei vonulnak fel hitük megvallása mellett, körmenetek, missziókban, búcsújáró helyeken, tömörülés van templomaink és az iskoláink körül és katolikus nagygyűlésein. — S a felületes szemlélőben könnyen gyökeret verhet a lágy optimizmus, a könnyebb napirendelés, amely a buzgó kevesek mellett, a mindenütt jelenlévő lelkeken túl elfelejti a me-rev mozdulatlanságban, hideg közönyösségben távolmaradt többiekét.

Ma legjelentősebb hitvalló tömegnyilatkozásunk, a katolikus nagygyűlés az egyetemes értelmű katolicizmus feladatainak sürgős végrehajtását a kereszténységben feltárló itteni életkérdések és a minden viszonylatban elgizgító örök felismerését és alkalmas felhasználását kell hogy mutassa.

A krisztusi kereszténység lényegében mindenkihez, az emberekhez és az emberiséghez szól s ezért alkalmas a lelkek, a világ meghódítására.

Ma legtöbb lélek beállítottsága az, hogy az emberek azért közömbösek, vagy ellenségesek a kereszténységgel szemben, mert nem ismerik s nem azért, mert megunták, kiábrándultak belőle. Az istentelenség, anyagelvűség százados meghirdetése, az emberek nagyszámu hittagadása után megsokasodott azoknak a száma, akik csak becsmérelni, gúnyolni hallották a katolicizmust, de nem meghirdetni, hogy népek, nemzetek s a társadalom gyöttrő kérdéseit egyedül oldja meg s hogy egyetlen biztos irány a világnézetek kavargása, szünetnélküli nyugtalanságának hullámszámaiban a kereszténység.

Amikor film remeg, rádió rezeg az emberek fölén, szemén s tudatos reklámmal végzik a csábítást, nem lehet megelégedni korlátolt templomok szűk lehetőségeivel, összevert tömegek ünnepi hangulatának elmuló lelkesedésével, bőven ismételt jó szándékokkal, betűszerinti cselekvéstelen elméletekkel, valósíthatatlan igékkel, terjengős, bőbeszédű ismertetésekkel, jámbor aggodalmak kibőgzésével, végevárhatatlan vitákkal.

A nagygyűlés rendezősége felelőségének súlyos tudatában, nagyvonalú, hősiessé, éber, érzékeny és szemfüles, keresztényiebb gondolkodást akart megidézni országgrészünk katolikus területén. Mozgékonyabb, nyugtalanabb, vonzóbb kijelöléseket ígérő katolicizmust akar, amely nem parádés alkalmakkor jelenik meg templomban, gyűléseken s minden más esetben cserben hagyja, hanem amelyik embertestvéreinek lelkiüdvéért fáradságot és harcot, vihart és földindulást egyformán vállal. A tett katolicizmusa, a világhódítás nyugtalansága borzolódjék tagjainkban, amikor tudomány, irodalom, szónoklat, művészet, sajtó, színház, film, rádió, egyesület, szórakozási alkalom, kedvtelés, a világnézetek harcoss területe. A keresztény világnézet eszméit tegyük életünk csillagává, jelszavává.

Legyenek az evangélium igazságai, hitünk összes tételei ne csupán „írott malasztok”, hanem gyakorlatilag átél, halálos komolyan vett, vonzó példák, mert szép szavakkal, nagyhangú szavallatokkal csak gyűléseket, parádés összejöveteleket csinálhatunk, de életet és világot meg nem változtathatunk. Jó öreg közmondás alkalmazható a kereszténységre is: „A szavak elrepülnek, a példa vonz.” A történelem tanúságai a rádőbentő érvek, hogy a lelki kavargások, szellemi áradások idején a kereszténység nem annyira tanításával, szellemével, hanem inkább példájával győzött. A kereszténység gyarapodását, tömegek pártfordulását a hithirdetők, apostolok a szó, a szellem és írásalk mellett inkább példás életük.

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

...tan erejével hódít... szentek és életük... ellenek" emlégeti... Papin.

Nem... népszerűség, nevezetesen a katolicizmus... magával sodró példa lenni senki számára, ha a vallás és vallási életnek megnyilatkozásai ünnepi ruha és alkalmi kedvtelés csupán. A világot átalakító, új evangéliumi hívás újító, megtrissíté erejével dolgozni nem tudunk, ha öreg bűnök és népi szenvedélyek rothasztanak minket. Amíg könnyes asszonyokkal, begyulladt férfakkal kell vitatkoznunk, minden új élet fakadásánál, vagy elakasztásánál: mondjunk le a világ s életünk megmentéséről.

Gondviseléseszerű, hogy a nagygyűlés vezetősége alkalmasan választotta meg a programot s a jövő munkafeladatát főlismérve Krisztus és a falu gondolatának felszításával, a legsajgóbb és legsürgősebb bajokat, veszedelmeket és tennivalókat fogalmazta meg. A népünk életével becsületes, nyílt lelkével üzletelő s a benítő szegénység miatt annyi rosszindulattal fellépő félre- csalogató törekvések, nagy sebeket nyitottak a falun, kiforgatták az erős hagyományokból, évezre- des vallásosságából, bölcs, fegyelmezett egysze- rűségéből, szilárd szokásokból s a modern fejlődés is félszegül hatott, sokat torzított, vagy ha- nyagul elhaladt mellette.

A nép, a falu nem bűnös, hogy minden meg- feszített munkája, tartós nélkülözése mellett is éhez, hérics igénytelensége mellett is rongyol- ódik, hogy munkához szokott izmos karja cőltala- nul hull ólébe s a világválság útseit nehezen bírja, kezd belefáradni a reménytelenségbe, öröm- telenségbe. Csodálkozhatunk-e, ha a falu ma mentőségért kiált s mindentéle ígérkezővel, men- tőkkel szövetkezni akar? Az ég, lóhogó ház tu- lajdonosának esete ismétlődik, aki nem kérdez, hogy honnan jöttek, mi a multjuk, jövőjük a mentőknek, csak egyet akar: kioltani a tüzet. A falu urának, megváltójának és vezetőjének, mes- terének is azt fogadja el, aki a falu nyomorát, életkérdését megoldja, gazdasági, szövetkezeti, egészségügyi küzdelmeit javára levezeti, vagy megszervezi. Aki kenyert, életboldogulást nyújt a nyomorodott falunak, ahhoz fog szólni a falu egyetlen Miatyánkja, annak neve fog megszen- tetetni s annak országa fog eljönni.

A katolicizmus ebben sem jöhet zavarba, mert nem emberi kiagyaltások után halsz, hanem isteni tekintély után igazodhatik, a kinyilatkoz- tatás után indulhat. Csak hittel és bizalommal vállalni kell azok megvalósításáért a felelősséget.

Az emberek szívesen emelik vállaikra a bát- rort, cselekedni merők, mégis téved is. A pápa meri hirdetni egy új világrend lehetőségeit, mu- títja a bajok okát s kemény figyelmeztetéseket ad. Merje hát félelem és fenntartás nélkül a ka- tolikus társadalom is vállalni ezt a szerepet, (év- ezreides tapasztalatok után a világ előlegezi bi- zalmát), hogy magunknak, felebarátainknak el- fogadható életet biztosítsunk. Bele kell kapcsolni a falut megváltó munkába szervezetünket, saj- tónkat s a központi irányítást ragadják maguk- hoz a vezető egyéniségek.

Igy aztán nem lesz csupán ünnepnap zajával elhatló tüntetés, piaci kifélé-mutatás, látványos felvonulás, alkalmi ellágyulás, szónoklatokkal felajzott, feltüzelt kevesek csemegéje az idej nagygyűlés, hanem mindenkinek mindene, maga az élet, ahonnan élő tettek és hódító cselekvések születnek a holnapra, a hétköznapokra.

prézis (Arad) tartott előadást a kongreganista lelkeségről. Végül László Magda énekszám következett, melyet dr. Kádár Ferencné kísért zongorán. Bartkovszky Róza prefekta (Cluj) előadása és a kiskongregáció szavalókórusa zárta be a díszközgyűlést, melynek műsora után a kongregációk vezetőinek értekezlete kö- vetkezett.

A nagygyűlés második napja

Tárgu-Mures. Saját tud. A katolikus nagygyűlés második napján hűvösrre és felhősre fordult az időjárás. Mintha odafenn is megszánták volna a messziről összesereglett itágyar katolikusok ezreit, akiknek az első napon, a bizottságok és szakosztályok napján, az óriási hőségtől ugyancsak sokat kellett szenvedniük. Allták azonban becsületesen a nagy melegét, az összes bizottságok és szakosztályok tanácskozásai kivétel nélkül zsufolt termek előtt folytak. Ez a nagy és fáradhatatlan érdeklődés mutatja azt a szellemet, mely ezt a 10-ik katolikus nagygyűlést jellemzi s egész munkáját áthatja. Nem túlozunk és nem mondunk idő- előtti véleményt, de

világosan látható, hogy az itteni magyar katolikus élet újjászervezésének nevezetes felvo- nása folyik itt le szemünk előtt.

Erre vallanak a népi tömegek, melyek mindenünnön összesereglenek. Erre vall az a me- leg összhang, melyben itt falu és város, férfiak és asszonyok, egyháziak és világiak együtt- működnek, egymást meg akarják és meg is tudják érteni — a nemzeti közös élet egész széles területén. Ez az együttműködés harmónikus beleilleszkedik a kisebbségi magyarság egyetemes nemzeti életébe. Együttműködést keres minden törekvéssel, mely hasonló- képpen az építő és munkás kereszténység alapján áll és így ez a katolikus összetalálkozás ennek a magyar nemzeti életnek nélkülözhetetlen alappillére.

Az ünnepi nagymise és szentbeszéd.

Szombaton reggel 9 órakor a plébánia- templom körül már eleven az élet. Minden- felől sereglik össze az ünnepi nagymisére a hívők tömege. A szép és ujonnan díszített barokktemplom zsufolásig megtelt. Az egyes fülkékben különböző, messze vidékekről jött küldöttek foglalnak helyet és gyönyörű dekorációt adnak az ünnepi nagymiséhez, mely a „Krisztus és a falu” jegyében álló nagy- gyűlésnek bevezetését adja.

Jelen vannak a nagymisén: a megye pre- fektusa, a városi hatósági képviselők, az Egy- házmegeyi Tanács képviselői, élükön dr. Gyár- fás Elemérrel, Haller István gróf, Inczedy- Joksman Ödön, az Egyházmegeyi Tanács al- elnöke, dr. Cziffra Kálmán nyug. főispán, báró Apor Istvánné, gr. Bethlen Györgyné, sr. Bethlen Ödönné, dr. György Lajos, dr. Vitay Árpád, dr. Bartha Ignác, dr. Martzy Mihály, dr. Sulyok István stb. stb. Az egyházi előkelősé- gek sorából: Fiedler István satumare—oradeai megyéspüspök, dr. Balázs András, Balázs Fe- renc, Széllyes Dénes, Boga Alajos, kanonokok, dr. Csipak Lajos régens, Sándor Imre főespé- res, Lipcsey Gyula és Pakocs Károly pápai ka- marások és dr. Szalay Mátyás esperes, stb. stb.

Az ünnepi nagymisét Vorbuchner Adolf püspök mondja. Az új püspök hatalmas, fér- fias alakja valósággal uralkodik a templomot zsufolásig megtöltő sokaságon. A kóruson Tóth Sándor karnagy vezénnyelésével a helybeli

katolikus dalárda ősi kánonokat énekel. A templomban a középkori kereszténység testvé- riesen együttérző hangulata uralkodik.

Az evangélium után Jaross Béla apát- plébános lép fel a szószékre és szentbeszédet mond.

Jaross apátplébános szentbeszéde.

Csak 12 évig volt a szüleivel és csak há- rom napra vesztették el; az Édesanya szavát mégis így örökölte meg az Irás: „Fiam, miért cselekedted ezt nekünk, Atyád és én bánkódba kerestünk Téged”. — kezdte beszédét Jaross apát.

250 évig volt már e község lakója, mikor 1556-ban el kellett hagynia a tabernaculum lakását; számuzte a meg nem ismerés: „Annyi ideig veletek valék és nem ismertetek meg engem.” Egyszer csak 146 év után, 1702-ben azzal a Mária-képpel, mely a főaltárról néz szembe velünk és amelyet Nagykanizsáról a török elől menekülő jézustársasági atyák hoz- tak magukkal, vonult be újra a katolikus Tárgu-Mures falai közé.

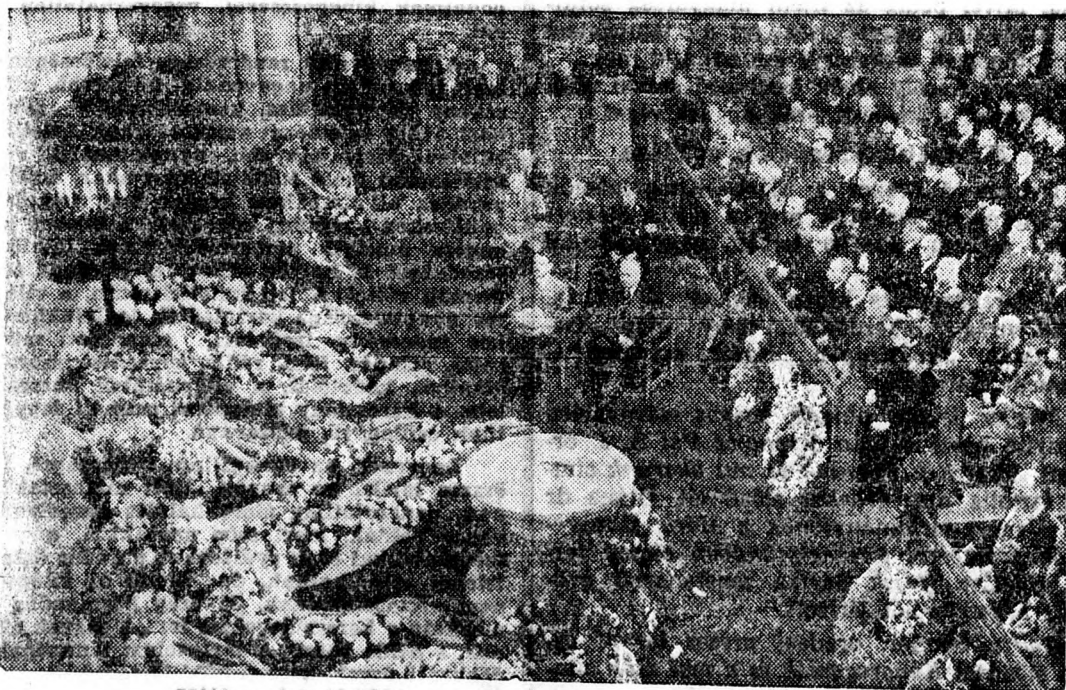
A mostani szentély helyén ácsolták össze kicsiny kápolnájukat. Es az elnémult harang újra megszólalt miséjélszad után. Ujra ol- tára, papja és másje lett a városnak: Szent Ignác fiamnak kezén visszakerült az elveszteti Krisztus.

„Uram, miért cselekedted ezt?” nem kuta- tom, de emlékezetemmel kiemelem a szentély alatti kriptából azt a kezet, mely möngyárt az első urnapi körmenetben az Eucharistiát viltte. Halljátok meg ti is a fatorony kicsi csengőjé- nek szavát, mely ezt a processiót kísérte. Es áhítatos csodálattal gyűjtsük össze aynak a nyolc hitvallónak halóporait, kik püspök nél- küül, pap nélkül és szentély nélkül, — ígérgeté- sek, mellözések, fenyegetések, kárvalások da- cára — öt nemzedéken keresztül megmaradtak.

Lássuk bennük Abraham sodomai 10 iga- zát, kikért megesküdött az Ur, hogy „megszen- telem e helyet, hogy itt legyen az én nevem mindenkoron és itt maradjanak szemeim és szívem mindörökké.” Tárgu-Mures 8000 kato- likusa e percben kegyelettel hódol az életpél- dával igazolt hűhűség és állhatatosság hódító hatalmának.

Es ha hozzágondolom, hogy áruóságunk történeti multjával ellentétben, amikor 157 évig nem volt Ardealnak püspöke, most a tíze- dik országos katolikus nagygyűlés alkalmával három püspök látogatásának örvend egyhá- zközségünk; — hogy országutainkon messze tájakra országos áradatban sereglett össze szépségében megújult templomunk bontirei alatt öt egyházmegejének képviselők: ki pa- rancsolhat a szívnél, hogy meg ne ismétlődjenek a szt. páli ezezusi jelenet, amikor könnyek közt borult egymás nyakába az apostol, a pap- ság és a hívek; hogy ne a való igazság értel- mével idézzem az Üdvözítő szavait a népsereg- hez: „Kerestek engem a kenyérért, hogy jól lakjatok?”

Igen, ez az éhség, a Krisztus nyújtotta kenyérnek ez a megkivánása egy kielégülésre váró lelkiismerj fog minket ezekben a napok- ban ismétellen is ide vonzani, Krisztus kéré- sére és vele való találkozásokra; azokat az év- századokon nélkülözött és tilalmazott szent-

Hitler Adolf Bülow államtitkár gyászünnepségén.

A Vilmos császár emléktemplomban tartották meg Bülow külügyi államtitkár gyászünnep- ségét. Középen Hitler vezérkanceliár ül, mellette Neurath külügyminiszter, mögöttük a kor- mány tagjai. Jobbra a diplomáciai kar és a politikai előkelőségek.

miséket sokszorosan fogjuk kipótolni; azt a szerény nyolctagú szentségi körmenetet Krisztus királyunk diadalmenetévé fogjuk kiképezni. Ehhez imádkozzuk és énekeljük, hogy „Veni Sancte Spiritus...”

De van ennek a Veni Sanctenak egy más télyzata is.

Mert ha arra gondolok, hogy a Veni Sancte 900 éves és a Veni Creator ugyan 1109 éves, — de a kereszténység mégis akkor volt a legerősebb, mikor ezeket a himnuszokat nem is ismerte; — és ha arra gondolok, hogy a katolikus dogmatikának van egy hitágazata, mely úgy szól, hogy „facienti, quod est in se, Deus non denegat gratiam”, vagyis, hogy a csodáktól és karizmáktól eltekintve a Szentlélekisten csak az ember munkájához társul, hogy Ő nem egy magát akár elhagyó és mindent váró titokzatos krisztusi testnek az anyaszentegyháznak elevenítő lelke, hanem abban a lelkeknek lelke, mely lelkek gondolkoznak és tanácskoznak, határoznak és tesznek: akkor meg kell állapítanom, hirdetnem kell, ki kell látnom: Testvéreim, mindegy, hogy a mottó talu-e, vagy város, egyházközség-e, vagy az egész egyház, — Krisztust az Ő Szent lelke csak a vállalt munka révén hozza el és tartja meg.

A Krisztus győz, — de csak harcokkal; a Krisztus országol, de csak hődelökön; a Krisztus uralkodik, de csak ott, ahol parancsait várják.

Ezt a kötelességünket tesszük le a mai szentáldozat asztalára: Uram szólj a lelkemhez, ide hívd, mint a Sault Damaskusba: „Menj be a városba, ott megmondják majd neked, mit kell cselekedned.”

Testvéreim, kik először vagytok e templomban, s kik úgy tartjátok, hogy amit az ember ilyenkor kér, azt biztosan megkapja, — Testvéreim imádkozzatok.

És mert a szentek egyezsége nem a mennyországot jelenti (bár azt is) és nem a tisztítóhelyet jelenti (bár azt is), hanem a földön győtrődő, ezer gonddal küzdő, az Isten képét szebben visszatükröző, szociális társadalomért dolgozó, egymás terhére vállaló embertestvérek és istengyermekek munkaközösségét is: hát akkor legyen egésszé a Veni Sancte Spiritus ezzel a jelszóval: Veni et tu Christiane! A Szentlélek jön, de te is jöjj, keresztény.

Püspök atyám, kegyelmes uram, a katolikus szív gyermeki alázatával hódolunk e percben Románia katolikusai az apostoli utódnak, kinek buzgó imáját és megemlékezését kérjük szentmiséjében.

A Katolikus Népszövetség közgyűlésén óriási lelkesedéssel ünnepelték Fiedler, Vorbuchner és a távollevő Mailáth püspököket

A Katolikus Népszövetség közgyűlése szombaton délelőtt 11 órakor kezdődött a Transsylvaniai zsufojt nagytermében. Megjelentek Fiedler István megyéspüspök, dr. Vorbuchner Adolf segédpüspök, Francisc Porubszki megyei prefektus és a város részéről dr. Florea Joan helyettes polgármester. Az illusztris vendégek az emelvényen foglaltak helyet, a Katolikus Népszövetség elnöksége mellett. Az elnöki székhelyen dr. Betegh Miklós v. b. t. t. ült, mellette Márton Áron népszövetségi igazgató, dr. Gyárfás Elemér, Kovácsy Albert közjegyző, dr. Cziffra Kálmán ny. főispán és Dsida Aladár útek.

Dr. Betegh Miklós „Dicsértessék a Jézus Krisztus” köszöntéssel nyitotta meg a közgyűlést, majd a kormány képviselőjét üdvözlölte. „Célunk — mondotta — Krisztus békéjének megvalósítása és a lelkek megnyugtatása, ami az állami élet konszolidálásához vezet.”

Ezután tisztelettel és szeretettel üdvözlölte a főpásztorokat, megköszönve azt az értékes támogatást, amelyben a Katolikus Népszövetséget részesítik. Mély sajnálkozását fejezte ki afőlött, hogy gróf Mailáth Gusztáv Károly püspök betegsége miatt nem lehet jelen a közgyűlésen.

Mailáth püspök nevének említésénél olyan elemi erővel tört ki a lelkesedés a több ezer főnyi hallgatóságból, hogy néhány percre meg kellett szakítani a közgyűlést. Ugyanígy lelkesedés tört ki akkor is, mikor az elnök Fiedler István püspök s aztán dr. Vorbuchner Adolf felszentelt püspököt üdvözlölte, utóbbit elsőszben

A konyhahulladékokat ugyan eltakarítjuk, de a legyek megmaradnak...

és velük együtt a piszok és a fertőző betegségek veszélye az egész lakásban zavartalanul terjed. Pusztítsa el a betegségek terjesztőit, melyek nemcsak lakását piszkítják be, hanem még egészségét is veszélyeztetik. Irtsa a legyeket FLYTOX-al.

FLY-TOX

Titeket pedig Testvéreim, papság száza és hávek ezrei boldogságtól túladó örömmel köszöntünk, szívünkbe zártunk felejthetetlenül. Isten hozott! Amen.

a lelkek összetartására és arra, hogy kéz a kézben együtt haladjunk.” — Azután megköszönte az üdvözléseket és a Katolikus Népszövetség, az Isten áldását kérte.

Dr. Florea polgármesterhelyettes Dandás polgármester helyett beszélt, akinek váratlanul Bucurestibe kellett utaznia és így nem vehetett részt a közgyűlésen. Dr. Florea történelmi vonatkozásokra tért ki beszédében. Vitéz Mihály régi levelét idézte, amelyet a város irattárában talált és amelyet az Székely Mihálynak, a székelyek kapitányának küldött. Ebben a levélben Vitéz Mihály azt jelenti, hogy Targu-Muresh oltalmába vette. Végül a város lakosságának nevében köszönti dr. Florea a katolikus nagygyűlést.

Ezután dr. Gyárfás Elemér felolvasta az üdvözlő táviratokat, amelyeket a pápának, Károly királynak, gr. Mailáth Gusztáv püspöknek, Lepedatu kultuszminiszternek, az apostoli nunciaturának és Cisar érseknek küldöttek. A táviratok felolvasása után Márton Áron népszövetségi igazgató tette meg jelentését. A több ezer főnyi közönség percekig tartó zajos éljenzéssel üdvözlölte a népszövetség népszerű igazgatóját, aki sokáig nem tudott szóhoz jutni a szeretet és bizalom lelkes megnyilatkozásától. Márton Áron jelentését nagy fontosságára való tekintettel szó szerint fogjuk közölni legközelebbi számunkban. Ezután Dsida Aladár pénztári jelentését tette meg és ismertette az új költségvetéstervezetet, melyeket jóváhagytak.

A jelentések után dr. Cziffra Kálmán ny. főispán beszéde következett.

Dr. Cziffra Kálmán a családról, nemzetről, egyházzól

Dr. Cziffra Kálmán, ny. főispán, a bihor-megyei népszövetség elnöke, az emberi nem három legfontosabb társulási formájáról: a családról, nemzetről és egyházzól szólott.

Beszédében mindenekellett azt bizonyította, hogy az emberi társulások alapja nem csak természeti szükség, de eszmei célok szolgálata is.

Majd a családról szólva megállapította, hogy csak a felbonthatatlan törvényes házasságból alakult család biztosíthatja az emberi nem

boldogulásához feltétlen szükséges állandóságot, folytonosságot, előrelátó gondosságot, méltóságot és erkölcsi mélységet.

A szülők és gyermekek egymás iránti kötelességeinek ismertetése során a többek között a következőket mondotta: „a gyermek jövő boldogságának alapjául szolgáló kedélyvilág csak akkor lendülhet kedvező irányba, ha a gyermek ajkán megjelenő első mosolyt a szülő örvendő és boldog mosolya viszonzza.”

A szülő példája és vezetése az utánzásra hajlamos és tanulékony gyermek öntudatának, sőt lelkiismeretének felébresztője. Fontos, hogy a gyermek első érdeklődő kérdéseire helyes, okos választ kapjon, hogy kételyeit céltudatosan oszlassuk el, hogy a külvilágot általunk és világnézetünknek megfelelően tanulja megismerni és az ismeretek világába mi vezetjük be. A szülő elemi kötelessége gyermekének felébreszteni az Isten létének, megismerésének szellemét, fokozatosan bevezetni a hit végtelen birodalmába, az érzékeivel fel nem fogható láthatatlan világ létezéséről felvilágosítani.

A gyermeknek a bölcsőtől kezdődő irányítása szükséges ahhoz, hogy erkölcsi szelleme, a jó és rossz között választani tudó bírálóképessége, kötelességeinek felismerése és munkaszeretete az isteni akarathoz alkalmazkodva bontakozzék ki.

A gyermek ébredő akaratának helyes mederbe, a helyes eszközök megválasztásával való terelése nagyon tapintatos tevékenységet igényel a szülőktől és állandó figyelmet, hogy a gyermek a tekintély és rend korlátaival való alkalmazkodást kora ifjúságában megtanulja.

A környezetét hihetetlen éles megfigyelő képességgel szemlélő gyermek hamar észre fogja venni azt is, hogy a család bizonyos események hatása alatt együtt örvend, együtt szenved. Ezen az uton kifejlődik benne a közösség érzete és csak a szülői irányításon múlik, hogy a gyermekben az egymástól való kölcsönös függés és a szolidaritás érzése, az egymásért hozott áldozatkészség szükségessége felébresztesse.

Hatalmas nevelő ereje van annak is, ha a szülő rámutat a család tagjai előtt arra, hogy a családban honos hibák büntetést vonnak maguk után, míg a családi erények üdvös következménnyel járnak; e megismerésen fog kifejlődni az ősi erényeknek, a büszke tradícióknak az a tisztelése, mely sok magasabb emberi tulajdonság forrása. Az egyed a családban ébred tudatára annak, hogy gyökere van a múltban, hogy ő maga támasza a jelennek és tényező a jövő kialakulásában, tehát felelőssége is van a jövő kialakítása tekintetében. A családot betöltő szellem az éltetője a társadalom lélekének, szellemének is. A család adja a társadalomnak a vezető szellemeket, a lelkiismeretes hivatalnokot, a földjéhez ragaszkodó értelmes gazdát, a szakértő iparost épenugy, mint a szorgalmas munkakedvelő munkást, szóval a szűk család szelleme hatja át a kiterjedt nagy családot. Így válnak a társadalom életképességének fontos alkotótényezőivé a családi erények.

A család méltóságát és azt a képességét, hogy isteni rendeltetésének megfelelően, erős bástyák védelmezik, ezek: a házassági hűség, a házasság felbonthatatlansága és a gyermekeknek atyai hatalom alá való rendelése.

Az isteni törvényekre támaszkodó társadalmi rend ellenfelei erős támadást intéztek a család létalapja és védőbástyái ellen, amely sikerült erős válságba sodorni a családot. A válság mérvét világgazdasági tényezők is súlyosbították ugyan, de főoka a lélekben van, ebben kell keresni és megtalálni a hatékony orvosszert, amely nem lehet más, mint az, hogy a család határozza el magát arra, hogy a keresztény erkölcs szerint éljen és ne feledkezzen meg arról, hogy Isten a családban a szülőikkel megosztotta ugyan teremő hatalmának egy részét, de másik részét különlegesét, a halhatatlan lélek ajándékozását önmagának tartotta fent és éppen a közreműködés ezen fenséges ténye követeli meg, hogy a család feladatainak megoldása Istennel egyetértésben, az Ő törvényei előtt való teljes meghódolással történjen. A szónok áttérve a nemzeti fogalmának

megismertetésére, a többek között a következő megállapításokat tette:

Az egyház nem avatkozik bele közvetlenül a nemzetek életébe, tudomásul veszi azt aényt, hogy az emberiségnek nemzetekre való tagolódása isteni akarat folyománya, viszont azonban kétségtelen, hogy az egyház magasatos ideáljainak, örök törvényeinek az egyes ember lelkében érvényesülése hatékonyan segít az egyes népi értékes erőknél kifejlésében. A hűség, a becsület, a munka szeretete, embertársaink megsegítése, a hivatásbeli kötelességek lelkiismeretes teljesítése stb. az egyház sarkalatos uralkodó eszméi, de egyidejűleg emelik a nemzetek belső erejét, amelynek fokmérőjét éppen ezért sokszor nem a számbeli adatok, de a morális értékek összessége képezi. A keresztény eszme, a Szent Agoston szavai szerint „in omnibus charitas”, ez a mindent átfogó szeretet megnemesíteni törekszik a nemzeti érzés öncélúságát és míg egyrészt a nemzeti együvértartozás érdekében is felhasználja a cohaezios vonzó erőt arra, hogy az emberiség egyes csoportjait szorosabbra fűzze, egymás iránt áldozatra serkentse, addig másrészt örök-érvényű törvényeivel állít tilalomfát a különböző nemzetek közötti egyenetlenkedés és viszályok elé.

Majd az egyház célját és szervezetét világította meg, ennek során rámutatott az egyház törvényeinek térbeli és időbeli korlátokat nem ismerő abszolút értékállóságára, a változó élet minden hullámzásával szemben való rugalmasságára; példákkal igazolja azt az állítását, hogy az egyház az emberiség problémáit állandó figyelemmel kíséri és hathatós orvosszettel, útmutatóval szolgál. Ezután azon véleményének adott kifejezést, hogy a Katolikus Népszövetség várná az a felemelő feladat, hogy a Catolica Actio beindítását az egyházmegyei főpásztorok kezdeményezésével tevékenysége körébe vonja. Ennek a tevékenységnek kellene mielőbb megkezdnie és folytatnia azt a szerzetmunkát, mely a súlyos megpróbáltatások között szenvedő testvéreink számára elhozza az elmélyült hit vizsgálatát és kiegyensúlyozó áldásait.

Végül foglalkozott a Kat. Nagygyűlés jelmondatával, mely így szól: „Krisztus a falun”. Véleménye szerint „helyesen választotta meg ezt a jelmondatot a rendező bizottság, ha ezzel is kifejezésre akarta juttatni azt, hogy feladatai megoldásánál erősen kíván támaszkodni a falu lakosaira, a népi és erkölcsi erőknél gazdag és romlatlan ezen társadalmi rétegre, de hogy felfigyelt és figyelmeztet arra a veszélyre is, mely ezt a társadalmi réteget is környezi az általános erkölcsi leromlást előidéző tényezők részéről.”

És felhívja a hallgatóságot, hogy „érezzék át e jelmondat jelentőségét, de nem csak most, hanem akkor is, ha a gyűlésről szétoszlanak, kiserjék és vigyék magukkal mindenüvé, kunyhóba és palotába Krisztust, hogy apostolai lehessenek annak az újjászületésnek, mely a lélek irányából indul ki és az erkölcsi világrendnek krisztusi alapon való szervezésével formálja a sávargott „modern” világot!”

Gyárfás Elemér nagyszerű ötlete a sötétben maradt színházteremben.

Dr. Cziffra Kálmán előadása közben hirtelen kialudt a villany a Transsylvania nagyterme sötéttségben maradt, mintegy 3 ezer hallgatóval. A nagygyűlés résztvevői ugyanakkor rendkívüli fegyvelemről tettek tanúságot. A mintegy 20 percig tartó sötétség tartama alatt a nagygyűlés résztvevői dr. Gyárfás Elemér kezdeményezésére régi Mária-éneknek közös éneklésével és közös imával töltötték ki az időt.

Zászlók,

lobogók, miseruha- és zászlóselymek, paszomántok, rojtok stb. legelősebb beszerzési forrása:

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templomberendező és zászlókészítő vállalata

Budapest, IV. Váci-utca 41. sz.

Alapítási év 1863. Tel. Aut. 83-3-44.

73 éves cég.

élükön Vorbuchner Adolf és Fiedler István püspökökkel.

Különféle közbenjárások után, végül is prefektusi közbenjárásra visszakapták a villanyáramszolgáltatást és 20 perces szünet után dr. Cziffra Kálmán befejezette megkezdett előadását nagy ünneplés között.

Márton Áron lemondása az igazgatói tisztségéről.

Ezután Márton Áron katolikus népszövetségi igazgató szóval fel, bejelentve igazgatói tisztségéről való lemondását. Megköszönte azt a bizalmat, mellyel őt másfél év előtt a Népszövetség ügyvezető igazgatói állására méltatták. Most azonban — másirányú elfoglaltsága miatt — fájdalommal bír, de kénytelen ezt a megbízatást tisztelettel megköszönni és a Népszövetség kezébe visszahelyezni. Amikor erről a tisztségről lemond, nem mulasztja el, hogy köszönetet mondjon Betegh Miklós úrnagyméltóságának, a Katolikus Népszövetség elnökének, akiben a legjobb és legodaadóbb főnököt ismerte meg; továbbá dr. Gyárfás Elemér alelnöknek, aki sokat segített őt munkájában, a nehéz kérdéseknek megoldásában.

Sulyok István méltatja Márton Áron érdemeit.

Ezután Sulyok István dr. kért szót. Méltatja Márton Áron érdemeit. Rámutatott arra, hogy a mai, 40-ik katolikus országos nagygyűlés milyen nagy és fenséges méretekben rendeztetett meg, milyen nagy és fenséges méretekben sikerült és ez tulajdonképpen Márton Áron nagy lelkességének, munkaelegységének és szervezőképességének az eredménye. Eppen ezért fájdalommal hallja Márton Áronnak az ügyvezető-igazgatói tisztségről való lemondását és kéri, hogy Márton Áron a Népszövetséggel szemben eddig tanúsított jóindulatát cluji plébánosi minőségében is tartsa meg.

Betegh Miklós elnök a legnehezebb elhatározással bír, de — ismerve az ügyvezető-igazgató újranyújtott elfoglaltságát és szolgálati beosztását — kénytelen ő maga is a közgyűlésnek azt az indítványt tenni, hogy fogadja el Márton Áron lemondását. Ugyanakkor azt javasolja, hogy a lemondott ügyvezető igazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazzanak és érdemeit jegyzőkönyvben örökítsék meg.

Márton Áron lemondása után a népszövetségi ügyv. igazgatói állást ideiglenesen nem töltötték be, hanem fölkérték Márton Áront, hogy a választás megejtéséig vezesse tovább az ügyeket.

Az új tisztikar megválasztása.

Az új tisztikar választására került ezután a sor. A kandidáló bizottság javaslatára, melyet dr. Kovács Albert olvasott fel, a következőket választották meg egyhangú lelkesedéssel:

Elnök: Betegh Miklós v. b. t. t.

Alelnökök: dr. Gyárfás Elemér, dr. Markovics Manó (Oradea), Imrik S. Zoltán prelátkanonok (Oradea), Szabó István nagyprépost (Satu-Mare), dr. Schlagetter Nándor, dr. Resch Géza apát-plébános, dr. Jakabffy Elemér.

Jogtanácsos: Dr. Bartha Ignác (Cluj).

Pénztáros: Dzsida Aladár (Cluj).

Számvizsgálók: Horváth Árpád (Oradea), Héjja Kálmán, Sányi István (Cluj).

A hitbuzgalmi szakosztály elnöke: dr. Lestyán Endre prelátkanonok (Oradea).

Az irodalmi szakosztály elnöke: dr. Némethy Gyula prelátkanonok (Oradea).

A szociális szakosztály elnöke: Balás Ferenc prelátkanonok (Alba-Iulia).

A pedagógiai szakoszt. elnöke: dr. György Lajos tanár (Cluj).

Intézőbizottsági tagok: Inczedy-Jaksman Ödön, ifj. dr. Parecz György (Arad), dr. Bódy Kálmán (Jibou), dr. Scheffler Ferenc (Oradea), az „Uj Lapok” igazgatója, Márton Áron, dr. Jelen Gyula (Cluj), dr. Szoboszlai László, dr. Cziffra Kálmán (Oradea), Pakocs Károly főesperes-plébános (Baia-Mare), Sándor Béla, dr. Sulyok István (Cluj), gróf. Haller István, dr. Maritz Mihály (Timisoara), dr. Vucsetics Endre (Timisoara), Sándor Imre főesperes, dr. P. Boros Fortunát (Cluj), dr. Varga Béla, dr. Bánáss László pápai kamarás (Oradea).

Ezenkívül hivatalból tagjai az intézőbizottságnak az ardeali, banati és oradea-satunareai egyházmegyék kiküldöttei.

Vorbuchner püspök buzdító beszéde.

Ezután lelkes taps és éljenzés közben Vorbuchner Adolf s. püspök emelkedett szólásra. Köszönetet mondott azokért a szavakért, amelyekkel őt köszöntötték.

— Hálából — mondotta — megmondom az igazat: gyönyörűek ezek az imnepségek, de attól félek, hogy csak szavai szótlanok.

maradunk. Eppen ezért: határozzuk el most, hogy ha jönnek a sűrű hétköznapiak, akkor is dolgozni fogunk úgy, ahogyan keresztény katolikus emberhez illik. Ha ezt az elhatározást visszatérítjük a városokba és falvakba, ennek a közgyűlésnek meglesz a kívánt eredménye.

Fiedler István püspök beszéde.

Vorbuchner Adolf után Fiedler István püspök emelkedett szólásra. A percekig tartó taps miatt alig tudott szöveg jutni. Fiedler

A tagozati elnökök értekezletén Venczel József jogszigorlót országos ifjusági elnöknek választották

Pénteken délután 5 órakor tartották meg a tagozati elnökök értekezletét dr Gyárfás Elemér elnökletével.

A főiskolás problémák második megbeszélésén Venczel József jogszigorlót „A főiskolás közélet reformja” címmel tartott előadást. Visszatekintve a délelőtti megbeszélések eredményére, megállapítja, hogy az értekezlet az új keresztény eszmevilág megnyilatkozása, azonban, hogy a kifejtett új társadalmi szemlélet, feladatlatás és népközösségi szellem új tetteket eredményezzen a főiskolai életben, szükséges tanulóértelmiségünk gyökeres önévizsgálata. Az értelmiség társadalmi szerepét elemezvén, — az értelmiség-nevelés szükségességét fejt ki. Az elit-kérdést sürgeti, hogy az értelmiség népnevelő és népszervező munkája eredményeként a kisebbségi magyarság erkölcsi, értelmi, közegészségi és gazdasági színvonalának emelése megvalósítható lehessen. „Kisebbségben csak

püspök visszatekintett az előző nagygyűlésekre és ezekkel kapcsolatban különösen a Mária-kongreganisták gyűléséről beszélt. Megállapította, hogy sokkal több Mária-kongreganistának kellene lennie. Kéri a Mária-kongregációk különös pártolását. Köszöni a rendezőség munkáját és elismeréssel adozik a Katolikus Népszövetség vezetőségének, s Tárzu-Mures lakosságának. A katolikus akció győzelmét kívánja. A közgyűlés a pápai himnusz eléneklésével ért véget.

elit nép ellenálló, — ennek pedig feltétele az elit vezető osztály!” — mondotta Venczel József.

A gyakorlati teendőket is kifejtő előadásához az elnök dr Gyárfás Elemér és a főiskolások közül Gyenge László szólott hozzá, majd a javaslatnak megfelelően a jelenlevő főiskolai hallgatók egyetemes jellegűnek mondták ki a Katolikus Népszövetség egyetemi és főiskolai szakosztályát. Országos ifjusági elnöknek Venczel József jogszigorlót választották, ugyanakkor 15 tagú választmányra bízták az értekezlet határozatainak megfelelő évi program kidolgozását és végrehajtását.

Az ifjusági életünk szempontjából nagy jelentőségű értekezletet dr Henter Kálmán orvos „Az ifjuság lelki arca” címen tartott előadása és Héjja Albert ifjusági prézes szavai zárták be.

A négy 10 millió font sterling kölcsönt kér a Népszövetségtől a háboru folytatására

Egy női delegátus kifejtette, hogy a nők milliói imádkoznak a leszerelésért. Ecuador és Cuba az alapokmány megváltoztatását javasolták, de Franciaország ellenezte

Genfől jelentik: A Népszövetség közgyűlésének pénteki ülésén elsőnek a portugál megbízott, majd a spanyol külügyminiszter, továbbá Ecuador és Kuba képviselői beszéltek. Ezután a norvég külügyminiszter szólalt fel. Rámutatott arra, hogy az alapokmány egyes szakaszai — közöttük a 19-ik szakasz — miért nem kerültek eddig alkalmazásra. Pedig, ha idejében igénybe vették volna ennek a szakasznak a rendelkezéseit, meg lehetett volna előzni azt, hogy Németország egyoldalúan járjon el a rajnai ügyben. A nemzetközi helyzet telve van fenyegető veszélyekkel. Ezért a Népszövetségnek fel kell használnia az alapokmánynak azokat az intézkedéseit, melyek egyes tarthatatlan rendelkezések felülvizsgálását lehetővé teszik.

A francia álláspont

Ezután a napirend megváltoztatásával Delbos francia külügyminiszter szólalt fel.

— A francia kormány — úgymond — ellenzi az alapokmány megváltoztatását, de reápolitikát kíván folytatni. A francia kormány szerint nincs szükség másra, mint hogy a 11-ik és 16-ik szakaszt — tehát a megelőzést és a megtorlást tartalmazó szakaszokat — megfelelő magyarázatokkal kell ellátni. A 11-ik szakaszt a francia kormány nem kívánja megfosztani hatályosságától. Ami a megtorlásokat illeti, a gazdasági és

pénzügyi megtorlásokat nem tartja elegendőnek, hanem azokat katonai erővel kell alámasztani.

Delbos végül indítványozta, hogy augusztus

Bulgáriában a király visszaállítja a parlamentárizmust

A kormány lemondott. — A király ismét Küssseivanoffot bizta meg a kormányalakítással

Szófiából jelentik: Bulgáriában új kormány alakul, mely szakít a tekintély-uralommal és visszatér a parlamentárizmushoz.

Az uralkodóval folytatott tárgyalások eredményeként a minisztertanács kimondotta, hogy a Küssseivanoff-kormány benyújtja lemondását. A király ismét Küssseivanoffnak ad megbízást kormányalakításra és felszólítja, hogy készítse elő az új kormány segítségével a parlamentáris rendszerhez való visszatérést.

Az új kormány a legrövidebb időn belül kiírja a képviselőválasztásokat.

Boris király nem utazik Berlinbe.

Szófiából félhivatalos helyen megcáfolják

előfeltétele a jó világítás: tehát a BOSCH-világítás. A BOSCH-fényező 300 sőt 400 méter messzire világos, széles fényugarakkal világítja be az utat. A BOSCH-fényező nemcsak külső alakjukban szépek, hanem mindenekelőtt ellenállóak a rázkódásokkal szemben és megépítésük tökéletesen stabil, ezért nagyon tartósak. A BOSCH-gyártmányok minden szaküzletben kaphatók.

BOSCH

A legmegbízhatóbb BOSCH alkatrész minden jármű részére.

Minden szaküzletben kapható!
Romániai vezérképviselő:

LEONIDA és TARSA, București és vidéki fiókjaik.

15-ig az összes tagállamok terjesszék elő javaslataikat és észrevételeiket a 11-ik és 16-ik szakasz reformjára nézve.

Ezután az elnök bemutatta az abesszin delegáció két pontból álló javaslatát, amelyet pénteken nyújtottak be a Népszövetséghez. Az első pont azt kéri, hogy a Népszövetség ne ismerjen el erőszakos uton történt hódítást. A másik pont 10 millió fontsterling kölcsönt vagy annak garantálását kéri a Népszövetségtől az abesszin ellenállás folytatására.

A pénteki ülésen egy női delegátus is felszólalt. A svéd küldöttség egyik tagja, Hasselgreen mondott beszédet, hangoztatva, hogy a nők milliói imádkoznak a leszerelésért és rettegve látják a mértéktelen fegyverkezést.

azokat a külföldön elterjedt híreket, hogy Boris bolgár király a nyár folyamán Berlinbe utazik, hogy megbeszéléseket folytasson azokkal a különböző nemzetiségű államférfiakkal, akik az olimpiai játékok alkalmából a német fővárosba utaznak.

Részt vesz-e Németország az új locarnói értekezleten?

Berlinből jelentik: Német politikai körök nagy érdeklődéssel fogadják a francia-angol tervet, hogy július második felében új locarnói értekezletet hívnak össze Brüsszelben. Arra a kérdésre, hogy Németország elfogadná-e a meghívást az értekezletre, nagy tartózkodással nyilatkoznak, annál is inkább, mert eddig még csak arról van szó, hogy Németországot az értekezletnek csupán második szakában szólítanák fel a tárgyalásokban való részvételre.

Berlinből jelentik: A német nemzeti szocialista párt nagygyűlése pénteken este kezdődött Weimarban. Hitler Göbbels kíséretében pénteken délután érkezett meg Weimarba.

200 leiert milliomos lehet, ha szerencsés számu sorsjegyét megvásárolja vagy megrendeli a

Colectura Oficială-tól (volt Iliescu) Oradea,

B-dul Regele Ferdinand 11. (Casa Națională épületben.) — Huzás július 15-én!

Aki súlyt helyez arra, hogy a **gyárból állandóan frissen kikerülő**

sört fogyasszon,

követelje

DREHER HAGGENMACHER

sörkülönlegességeit

Minden jobb vendéglőben és italmérőben kapható. Legjobb minőség. Ize, zamata, hűsítő hatása, gyógyító ereje felülmúlhatatlan

Érettségi vizsgaeredmények

Tg.-Mures. Saját tud. Az írásbeli érettségiben a diákok 76 százaléka elbukott. Tizenkilenc kisebbségi diák közül csak egyedül *Lőrinczy Béla* ment keresztül, a többi már az írásbelin elbukott. — *Satumarei* tudósítónk jelentése szerint a városból, Baia-Maréról és Sighetről 115 növendék állott érettségire. Az írásbelin negyvenöt százaléka megbukott, csak 62 állhatott szóbelire, mely pénteken délelőtt kezdődött. Az írásbeli eredménye intézetek szerint a következőképpen oszlik meg: Eminescu gim-

názium Satu-Mare: jelentkezett 32, átment 23. Állami Leánygimnázium Satu-Mare: jelentkezett 10, átment 7. Római Katolikus Leánygimnázium Satu-Mare: jelentkezett 13, átment 6. Református Főgimnázium Satu-Mare: jelentkezett 10, átment 2. Sincsei Liceum Baia-Mare: jelentkezett 21, átment 9. Dragos Voda liceum Sighet: jelentkezett 10, átment 7. Domnita Elena liceum Sighet: jelentkezett 18, átment nyolc.

Ébred Franciaország és megkezdik a harcot a kommunizmus ellen

Még 154 ezer ember sztrájkol Franciaországban. Polgárháború készül Algirban

Párizsból jelentik: Az algiri főkörmányzó pénteken egész napon át tárgyalta a francia kormányval az algiri helyzetről. Az anyaországból Algirba átesapott sztrájkmozgalom következtében ugyanis a helyzet egyre veszélyesebbre fordult és polgárháború van kitörőben.

A pénteken mejelent hivatalos kimutatás szerint különben Franciaország területén még 154 ezer munkás sztrájkol. *Igen komoly a helyzet Korszikában*, ahol a lakosság már hónapok óta el van zárva Franciaországtól. Még a legszükségesebb orvosságok sem érkeznek meg az anyaországból, pedig Korszikában súlyos diftéria-járvány dühög.

Harc a kommunizmus és a szélsőjobboldal ellen.

A francia radikális párt egyik lapja, a *Herriothoz* közelálló *Republique* bejelenti, hogy harcot indít a kommunizmus ellen.

— Eddig csak a szélső jobboldal ellen küzdöttünk, — írja — most majd két fronton kell felvenni a küzdelmet: a jobboldal és a kommunizmus ellen. A franciaországi kommunista párt Moszkvától kapja utasításait, tehát nem francia érdekeket szolgál. Vannak, akik azzal érvelnek, hogy a szovjet is ellensége Németországnak. Ez azonban külpolitikai veszedelem-

be sodorja az országot és felidézi a háború rémét. Hevesen kikel a lap a sztrájk ellen is, amelyről azt írja, hogy a *kommunisták szítják*, akiknek célja a néparcvonal megbuktatása.

A radikális párt végrehajtó bizottsága pénteken ülést tartott. Ennek során szintén a kommunizmus ellen foglaltak állást. Az egyik képviselő felolvasta azt a levelet, melyet a moszkvai komintern intézett a franciaországi kommunista vezetőkhez s melyben a francia kommunisták fellázítását sürgeti.

Uj könyv fiatal leányoknak!

P. Wagner:

Mai lányok életstílusa

Hat fiatal leány élettörténetét tartalmazza ez a kitűnő könyv, akik más-más életkörülmények között gyönyörű példáját adják a mai lányok helyes életmódjának. Élénk, színes és bájos életrajzok ezek, olvasásuk a legtisztább szórakozás és a leghelyesebb időtöltés.

A képekkel élnéltett könyv ára 60 leí és 10 leí portó.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

* Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknél, vérszegénység, sápadtság és lesóványodás esetében reggel éhgyomorra egy pohár természetes „*Ferenc József*” keserűvíz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti a tápanyagok vérbejutását. Az orvosok ajánlják.

A gyógyszerészek új árszabása

Az éjjel készített gyógyszerekért 50 leí felár fizetendő

Barla Dezső gyógyszerész-elnök nyilatkozata

A Monitorul Oficial 1936 június 15-iki számában megjelent és ezzel életbe is lépett az egészségügyi minisztérium gyógyszerészeti szakosztályának legújabb rendelete, amely a legtöbb gyógyszer árát felemelte. Megváltozott az éjszakai kiszolgálás díja is, amelyet az eddigi 20 leiről 50 leire emeltek fel.

Az új árszabást az szívtette, hogy az 1934 december 1-én történt legutolsó árváltoztatás óta a behozatal körül egyre nagyobb nehézségek merültek fel. A vámítételek megváltoztatása, valamint a valuták emelkedése miatt a gyógyszerárak folyton emelkedtek. A minisztérium azonban mindezekig nem engedte meg a gyógyszerészeknek, hogy az árakat emeljék, sőt, külön rendelettel kötelezte őket a régi árak betartására.

A gyógyszerek árának tíz-tizenöt százalékkal való emelésén kívül, súlyos terhet jelent az éjszakai kiszolgálás díjának felemelése. A gyakorlatban ugyanis úgy fest a rendelkezés, hogy ha valaki az este 10 órától reggel 5 óráig terjedő időben becsenget a gyógyszerért, tekintet nélkül a vásárolt cikk összegére, a kiszolgálásért külön 50 leit kénytelen fizetni, vagyis az éjszakai órákban vásárolt aszpirin az eddigi 22 leí helyett 52 leibe fog kerülni.

Bár az éjszakai kiszolgálás eddigi díjaként szedett húsz leí nem a gyógyszerészé, hanem a szolgálatot teljesítő gyógyszerészségé volt, a clujai gyógyszerárak tulajdonosai belátták, hogy az éjszakai kiszolgálási díj aránytalanul magas és kötelezték magukat, hogy az ugynevezett „kézi eladás” után az egészségügyi minisztérium rendelkezésével szemben változatlanul 20 leí éjszakai kiszolgálási díjat szednek. „Kézi eladás” alatt azt értik, amikor a gyógyszerért recept, illetőleg több ezer összeállítás nélkül adják ki. Ezek szerint, hogy az előbbi példára hivatkozzunk, az éjszaka vásárolt aszpirin ára városunkban változatlanul huszonkét leí lesz.

A recept alapján kiszolgáltatót gyógyszerek után most viszont az új rendelet értelmében a közönség az éjszakai kiszolgálás díjakért 50 leit tartozik minden esetben fizetni. A gyógyszerészek eddig a recept alapján kiadott gyógyszer után 50-100 százalékos díjat szedtek. Az ötvenszázalékos éjszakai díj szedése tehát csak kisebb tételeknél jelent különösen nagy terhet, mert például már a 150 leies orvosság után fizetendő 50 leí éjszakai kiszolgálási díja ezennél kevesebb, mint az eddig szedett, 75 leinek megfelelő 50 százalék.

Munkatársunk megkérdezte Barla Dezső gyógyszerészt, a bihormegyei és oradeai gyógyszerész egyesület elnökét, aki a következőket mondotta:

— Gyógyszer drágulásról nem lehet általánosságban beszélni, mert egyes gyógyszereket a miniszteri rendelet egy-két leíjlel drágított ugyan, de ugyanannyi gyógyszert olcsóbbá tett, szintén 1-2 leíjlel, úgy hogy a drágulás szót nem használhatjuk.

— A törvény tulajdonképpen olcsóbbá tette a közönség számára az éjjeli kiszolgálást, amikor az 50 leies kiszolgálási díjat beállította. Mert eddig a közönség kétszeres díjat fizetett. Aml nappal 100 leí volt, azt éjjel 200 leíért adták ki törvényes alapon a gyógyszerárak. És az éjjeli kiszolgálás díja, mint eddig, úgy most sem a gyógyszerészeké, hanem a kiszolgáló gyógyszerészeké, akik éjjeli inspekción tartanak.

A közönség nagy többségének nincs fogalma arról, hogy a gyógyszerárakat éjjel milyen apróságokért zavarják fel. Egy purgóért, egy aszpirinért. Ugy, hogy a háború előtt, amikor nem volt az éjjeli kiszolgálásért díjazás, az inspekción gyógyszerészt — aki nappal is dolgozik — egész éjjel nem hagyták aludni.

A kézi eladás utáni díj felett a bihormegyei és oradeai gyógyszerész egyesület legközelebb fog határozni és valószínű, hogy 20 vagy 10 leies díjat fog csupán megállapítani. De a gyakorlatban már eddig is csak 20 leít vettek.

HIREK

Oradea, Strada Regele Carol II. 6.
ELŐFIZETÉS ÁRAK. Féléves: Egyszeri 20, egy évre 35
 Helyi előfizetés: Egyszeri 10, féléves 15, egy évre 25 P.
 Magyarországon: Egyszeri 10, féléves 15, egy évre 25 P.
 Egyre szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem öntünk meg és nem adjuk vissza.
 Csak a választásigazgató magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt szél, egyes helyeken futó zápor és zivatar várható a legközelebbi 24 órára. A hőmérséklet kissé emelkedik.

Zürichi zárlat. Párizs 20.24 háromnegyed, London 15.32, Newyork 305 egynyelcad, Brüsszel 51.65, Milánó 24.15, Madrid 41.95, Amsterdám 208.17 fél, Berlin 123.25, Bécs — schilling 57.75, Prága 12.69, Varsó 57.70, Belgrád 700.

Négy ózbakot ejtett el a király a csütörtök délutáni vadászatán. Timisoara. Saját tud. Miként jelentették, *Károly* király csütörtöki timisoarai látogatása után Pischia ment és a délutáni vadászattal töltötte. A vadászatot szerencsés kísérte, amennyiben a király a rövid idő alatt négy szép ózbakot ejtett el. Az udvari vadászati eredménye különben nyolc ózbakot tett ki.

Két óreg tanító halála. Săcueni. Saját tud. Pár nap előtt temették el Cseh Ferenc 85 éves nyug. állami tanítót, akinek temetésén egyetlenegy hozzátartozója sem jelenhetett meg. Tegnapi pedig Debreczeni Ferenc 78 éves felekezeti tanító halt el, aki 40 évnél tovább volt tanító a községben és az iparostanonciskolában is sokáig kiváló eredménnyel tanította a rajtot. A közbeesülésnek örveendő óreg tanítót pénteken temették el nagy részvét mellett.

Badoglio megrjra az abesszin hadjárat történetét. Rómából jelentik: Badoglio tábornagy megrjra az abesszin hadjárat történetét, mely rövidesen meg is jelenik.

Még negyven ember fogva van a bucaresti zavargások miatt. Bucuresti. Saját tud. A bucaresti utcai zavargások alkalmával hatvannyolc embert tartóztattak le, akik közül huszonnyolc szabadon engedtek. Negyven ember még mindig Jilaván van, nagyrésztük ellen hatóságok megsértése és utcai zavargások miatt indítanak eljárást.

P. Vitălist választották meg a Szent Ferencrendi-szerzet tartományfőnökekévé. Odorheiu-ról jelentik: A Szent Ferencrendi szerzet legfőbb romániai szerve, a Convent július 1-én Odorheium tartotta tartományi választógyűlését, melyen az összes szerzet-házak képviseltették magukat. A gyűlésen egyhangulag P. Vitălist választották meg tartományfőnökévé, aki már egyizben viselte ezt a magas tisztséget. Új definítorok P. Mansvéd és P. Takács Gábor házfőnökök lettek. Ezen a Convent-ülésen intézték el az új házfőnöki kinevezéseket és az áthelyezéseket is.

* **Házasság.** Kovács Rellé és Alexandru Martin subprefect házasságot kötöttek. (Galati.) (Mindem külön értesítés helyett.)

A BÉCSI KORMÁNY SÜRGŐS INTÉZKEDÉSEKET TETT A KOMMUNIZMUS ELLEN. Bécsből jelentik: Ausztriában újabb kommunista mozgalmat észleltek, olyan fokban, hogy a kormányt a legsürgősebb intézkedések megtételére kényserítik. A minisztertanács összeült a kommunisták ellen erőyes intézkedéseket fogantató.

A szakértők szerint a tribünök összeomlásának oka a túlterhelés volt. Bucuresti. Saját tud. A cotroceni szerencsétlenség vádlottai bünygyében szombaton a szakértők kihallgatására került a sor. Vallomásuk szerint a tribünök összeomlásának az volt a főoka, hogy felépítésüknél nem számoltak azok túlterhelésével.

Embert ölt a vihar a Banatban. Timisoara. Saját tud. Jimbolia, Lovrin és Gottlob községek felett vihar vonult el pénteken délután. Gottlob határából a buzákeszleteket elsodorta a víz, amely a gazdákat nyomorba döntötte. Mind a három községben, de különösen Gottlobon megromogta a háztetőket és ez utóbbi helyen a templom bádogtornyát is leszakította. Jimbolian Wechsberg János gazda be akarta tenni az utcai kaput, de a vihar az ajtót olyan erővel vágta vissza, hogy halálasította. Buziason a felhőszakadástól megdugadt patakok a vasúti töltésekben nagy károkat okoztak.

A parlamentközi értekezlet tagjai tisztelegtek Horthy kormányzóval. Budapest. Saját tud. A parlamentközi értekezlet, amely, mint tegnap jelentették, pénteken délelőtt nyílt meg, a délutáni folyamán az alelnök-választást ejtette meg. Többek között alelnökké választották *Djuvara* román kiküldöttet. Szombaton délelőtt a konferencia tagjai tisztelegtek *Horthy* kormányzóval, aki az üdvözlő szavakra szívélyesen válaszolt, majd egy órán keresztül elbeszélgetett a képviselőkkel.

Nagy zsidóellenes zavargások Tunisban. Saját tud. Gafsa városban egy mohamedán s egy zsidó összeverekedett. A közbelépő csendőr a mohamedánt agyonlőtte. Erre a mohamedánok megtámadták a zsidó negyedet, rombolni, gyújtogatni keztek. Egy kávéházban két zsidó fiatalember revolverral rájuk lőtt s egy mohamedánt megölték. Erre a mohamedánok újra megtámadták a zsidó negyedet s szörnyű pusztítást végeztek. A francia katonaság csak órák múlva tudta a rendet helyreállítani.

Uitz Máttyás piarista tanár huszonöt-éves jubileuma. Timisoara. Saját tud. *Uitz* Máttyás kegyesrendi tanár, volt cluj-i főgimnáziumi igazgató most érte meg pappá-szentelésének huszonöt éves jubileumát és egyúttal negyedszázados tanári jubileumát. *Uitz* Máttyás a piaristarend ismert, általánosán tisztelt, kimagasló tagja. A szomszédos Sacalazról származott s miután a rend több intézetében működött, mint tanár és mint igazgató is, a legnehezebb időben vette át a cluj-i főgimnázium igazgatását is és ottani működésével is nagy érdemeket szerzett. Saját kérelmére került átán Timisoara-ra, ahol a tanításon kívül a piarista-konviklust is vezeti. Szerényen, visszavonultan ünneplte meg a jubileumát és kitért minden nyilvános ünneplés elől. Mindössze a piarista-főgimnázium hetedik osztályának tanulói — akiknek osztályfőnöke — nyújtottak át neki, a rendházban levő lakásán habérkoszorút: kifejezőjét azon valóban megérdemelt elismerésnek, amellyel mindenki adózik irányában.

A legnagyobb ókori pénzelet. Londonból jelentik: Dorchesterben, a régi római Durnovaria helyén, építő munkások régi római ezüst és ezüstözött bronzpénzermével telt hatalmas bronzládákat és edényeket találtak a földben. A régészek megállapítása szerint a kincs főként Diocletianus császár által aláértékelt denariusokból áll, amelyet az óskori valutaüzér nyilván azért csempészett Britanniába, hogy kedvező alkalommal nyereséggel értékesíthesse. Ez a legnagyobb ókori pénzelet, amelyet valaha az angol szigetekben találtak.

A Norddeutscher Lloyd Bremen rendezésében két nagy társasutazás a

berlini olimpiászra

Pontos indulás július 29-én, visszatérés augusztus 19-én.

Egyéni utlevél szükséges, vízumok a részvételi díjban beemlítettek.

Az első utazás programja akként lett összeállítva, hogy az azon résztvevők berlini tartózkodásuk alatt az olimpiai játékok megnyitó ünnepségét és a könnyű atlétikai versenyeket tekinthetik meg.

UTIRÁNY: Sibiu—Halmeu (csatlakozási lehetőség ezen az utvonalon bárhol, ahol a gyorsvonat megáll) (Oderberg—Berlin—Hamburg—Hogoland—Stallingen—Kiel—Bremen—Köln—Bonn—rajnagőzőessel Bingen—Frankfurt—Weimar—Leipzig—Dresden—Prága—Kassa—Halmeu—Oradea—Sibiu.

Második uton a résztvevők berlini tartózkodásuk alatt a kézilabda, hálólabda, labdarúgó versenyeket, nagy katonai hangversenyt és a záróünnepségeket fogják megtekinteni.

UTIRÁNY: Sibiu—Oradea—Halmeu—Oderberg—Leipzig—Weimar—Frankfurt—Mainz—Köln—Bremen—Hamburg—Berlin—Prága—Kassa—Halmeu—Oradea—Sibiu.

Részvételi díj személyenként a két ut bármelyikére 17.500 lel.

Rezervált ülőhelyek a Stadionban

Jelentkezési határidő: július 5, utlevél beküldésének határideje: július hó 15. Jelentkezéskor az összeg 200/-a lefizetendő. Jelentkezési hely: lapunk kiadóhivatala.

Kérjen részletes prospektust.

Aratók dalától

zeng a határ. Sarló alá hajlik az érett fejű búza. Az ember lelke megtelik hálával, békeasséggal, örömmel. Ilyenkor mindig az az első gondolatunk, hogy másoknak is örömet szeressünk. Ez a lüktető testvéri érzés késztet bennünket arra, hogy hozzánk négy és fél éven keresztül hűséges olvasóinkat ismét megajándékozzuk.

Ingyenes ajándékkal hírdetünk tehát — amely ellenében mindössze annyit kérünk, hogy olvasóink és előfizetőink — akik ajándékkal részt óhajtanak venni — lapunk második félévi előfizetési díját 1936 július 25-ig egyenlítsék ki. Akik ennek a szerény feltételnek eleget tesznek résztvesznek legújabb ajándékkaloknál, amelyen — a forgandó szerencse útján — az alábbi nyeremények kerülnek kiosztásra:

1. Ötnapi teljes ellátás Baile-Episcopest-en.
2. Révay kis Lexikon.
3. Egy fényképezőgép.
4. Egyévi ingyenes előfizetés.
5. Egy női vagy férfira.

Azon előfizetőink tehát, akik július 25-ig egyenlítték lapunk második félévi — 1937 január 1-ig terjedő előfizetési díját, résztvesznek kiadóhivatalunk fenti ajándékkalokjában.

Halóhalás. Budapestről jelentik: *Br. Jeszenszky* Sándor, felsőházi tag 80 éves korában, moqrádkövesdi kastélyában elhunyt.

Aki kérvényt adott át a király kocsiába. Timisoara. Saját tud. A király csütörtöki látogatása alkalmával tudvalevőleg egy munkásküldetés ember kérvényt dobott a király autójába. Az illetőt a rendőrség még a helyszínén őrizetbe vette és a rendőrprefekturára kísérte. Ott aztán megállapították, hogy *Mandrea*n Pavel volt megyei sófőrel azonos. A megyei főorvosi hivatal szolgálatában állt, de elbocsátották. Városi épületben kapott volt természetbeni lakást, de elbocsátása után abból kilakoltatták. Foglalkozás és kereset nélkül családjával együtt most a nyomornak van kitéve. Ezt írta meg a feleség folyamodványban és támogatást kért az uralkodótól. *Mandrea*n pont kihallgatása után még csütörtökön szabadlábra helyezték.

* **Székrekedésnél,** gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vertoldorásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános roszullétnél igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes „*Ferenc József*” keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

A kolera miatt elzárták a román-bolgár határt. A „Capitala” című bucaresti ujság szerint Várnában kitört a kolera. Emiatt a bolgár-román határt lezárták és a határvidéken a legmesszebbmenő intézkedések történtek a rettenetes járvány elterjedésének megállítására.

Embervadászati Clujon. Megfejtethetlen gyilkossági kísérletek történnek a tisztviselő telep közelében. Kedden éjjel a Plugaulov-utcában megszurkálták a saját udvarán *Beke* János munkást, aki a kórházban meghalt, anélkül, hogy eszméletre tért volna s megnevezte volna támadóját. Csütörtökön éjjel ugyanebben a városrészben két gyilkossági kísérlet történt. Éjjel 12 órakor hazafelé tartott *Corcea Alexandru* 43 éves kereskedő, akire valaki rákiáltott a sötétből, hogy álljon meg, azután többször rálőttek s a golyók hátába furódtak. Kialtozására a közlemben lakók segítségére jöttek s a merénylő elmenekült. Állapota nagyon súlyos. Röviddel ezután a Tanítók Háza mögötti városrészben vértócosában találtak *Katona* Lajos 21 éves asztalos, aki feleségével ment hazafelé. A sötétből valaki hátulról rálőtt. A golyó teljesen átfúrta a jobb lábát. Állapota a vérvesztéséért miatt szintén nagyon súlyos. A rendőrség keresi az ember vadászt, a lakosság pedig rendőrt és lámpákat kér erre a területre, ahol az éjszakai lövöldözést már régóta sportszerűen üzik.

Kína százmillió dollár értékű fegyvert rendelt Németországtól. Berlinből jelentik: *Kato* mandzsu kereskedelmi megbízott Berlinbe érkezett, a német-mandzsu kereskedelmi egyezmény értelmében való továbbtárgyalásra. *Gr. Reichenau* tábornok már napok előtt Kinába érkezett, hogy tárgyaljon a kínai hadianyagrendelés ügyében. Kína ugyanis 100 millió dollár értékű fegyvert rendelt Németországtól.

Nem tanácsos álnégusnak lenni. Genfből jelentik: *Hailé* Szelasszié Genfba érkezése napján egy álnégus is mutatkozott a Népszövetség városának utcáin. Az álnégus a *Hailé* Szelasszié érkezésének napján betért az egyik genfi virágüzletbe, majd tizenkéttagú kíséretével koszorút helyezett a Hősök Emlékművére. A rendőrség most megállapította, hogy az álnégus és kísérel a szélsőséges nacionalista diákok. A diákokat a rendőrség erőyes dorgálásban részesítették és figyelmeztették őket arra, hogy „visszaesés” esetén „külföldi államfő megsértése” miatt két évig terjedő börtönbüntetést mérhetnek rájuk. A hérautó vezetőjétől, aki az álnégust szállította, a rendőrség elvette a hajtási igazolványt.

Felvétel az albauliai papnöveldebe. Az albauliai püspöki hatóság ezúton is értesíti az érdekelteket, hogy a f. évi III-ik számú püspöki körlevélben július 16-ra délelőtre kitűzött konkurzus okvetlenül meg lesz tartva Alba-Iulián. Pályázók bővebb felvilágosítást kaphatnak a saját plébánosuknál, vagy a hit-tanárjuknál. Megérkezésük után azonnal jelentkezzenek a papnöveldeben, ahol ellátást és elszállásolást kapnak a konkurzus idején.

GYERMEKNYARALTATÁST VÁL-LALUNK REMÉTEEN, pompás magaslati levegőn. Gondos felügyelettel, intézeti rendszer szerint. Jelentkezni lehet: Oradea, Str. Vlahuta 22, balra 2. ajtó.

* **Köszvényben szenved Ön?** Köszvényes megbetegedéseknél tudvalevőleg hibás vérösszetétel alapuló anyagcserezavar áll fenn. A kóros alkotórészeknek a vérből való eltávolítására a Togat különösen alkalmas. A Togat megkötöli a húgysav felgyülemlettét és elősegíti a testből való kiválasztását. Több mint 6000 orvos nagyon elismerően nyilatkozott a Togat jó hatásáról.

Hárommillió hold földet tesznek termőképessé Magyarországon. Budapestről jelentik: A földművelésügyi minisztérium többszáz ezer pengős befektetéssel nagyszabású mozgalmat indít annak érdekében, hogy hárommillió hold, részben gyengetermésű, részben pedig terméketlen talajt feljavítsa. Az első lépés a cél érdekében száznegyvenöt mintatelep létesítése lesz, amelyeket a Duna—Tisza közén és az Alföld meszes homokján alapítanak meg. A kiszáradt és a szükséges gépeket is rendelkezésükre bocsátják, a terméketlen földön pedig olyan különleges növényeket fognak termesztetni, amelyek az ilyen talajon is megteremnek.

Meggyulladt a film a dévai moziban. Sajat tud. Az Astra filmszínházban csütörtökön este a 7 órai előadás közben meggyullt egy film. A robbanva égő filmtekerest a gépész gyorsan kidebta az utca felőli terraszra. A gépház betonból van s ez óvta meg az egész színházat, hogy nem égett le, de a gépházban a hangos vetítógép, melynek értéke 250.000 lei, így is tönkrement. Az előadás kevesen voltak s így pánik sem keletkezett.

Halálozások Oradeán. Tatár István nyomdász felesége, szül. Weisz Paula hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma, vasárnap délelőtt 9 órakor lesz a Rulikovszky új temető halottas házából.

Csiorzan György 9 éves korában meghalt. Temetése július 5-én délután 3 órakor lesz a közpórházból a Rulikovszky temetőbe. — **Kirvaszi Jónás 26 éves korában meghalt.** Temetése július 4-én délután 2 órakor volt. (Caritas).

Nyolc napon át a föld alatt. Schmidt bányász, aki a vesztfáliai Herne bányatelep munkásai közül való, egy bányarobbanás következtében nyolc napig élt a bányamélyében, teljesen elzárva a világtól. A mentésére siető munkások és mérnökök megfúrták a sziklát és csövön juttattak el hozzá levegőt, meg élelmet, amíg ki tudták szabadítani. Képpünkön a kiszabadult Schmidt bányászt (középen) édesanyja és kislia örömkönyvekkel fogadják

A veszett patkány megharapott egy alvó fiatal asszonyt. Satu-Mare. Sajat tud. Satu-Maren rengeteg a patkány. Az utcákon, udvarokon zavartalanul sétálgatnak a förtelmes, piszkos állatok. Evekkel ezelőtt a városi tanács rendszeres patkányirtást rendelt el, de csunya kudarcba és pereskedésbe futt. A Negru Voda utcán Jakab Mór kereskedő lakásában most súlyos szerencsétlenséget okozott egy patkány. Jakab péntekre virradóra borzalmas stikoltzására ébredt fel. Rémülten ugrott talpra és gyertyát gyújtott. Megdöbbenve látta, hogy felesége melléből patakzik a vér. Vizes kendőkkel sikerült a vézést elállítani s miután a halálra rémült fiatal asszony megnyugodott, elmészte, hogy éies fájdalomra ébredt, amely a mellét kínozza. A fájó részhez kapott s egy hatalmas patkány fogott meg, mely mellkasán feküdt és a mellét marcangolta. Dr. Bolchis György városi főorvos szerint nem lehetetlen, hogy a patkány veszett volt, ezt mutatja támadása s ezért az idegileg is nagyon megviselt fiatal asszonyt a cluji Pasteur-intézetbe utalták.

CENTRAL FOTO

fényképészeti szaküzlet Ep. Ciorgáriu utca 1.

Dus választék fényképezőgépekben és tartozékaikban. Amatőr munkák kidolgozása a leg-tökéletesebb kivitelben.

Postai szétküldés.

Megszüntette a francia kormány a titkos alapokat. Párizsból jelentik: Pénteken este hivatalos jelentést adtak ki, mely szerint az egyes minisztériumok titkos s külön alapjait vagy részben vagy egészében megszüntették és így 5 millió frank megtakarítást értek el.

Társasutazás a sztratoszférában. Londonból jelentik: Két neves angol tudós azt hirdeti most, hogy a sztratoszférarepülés rövidesen népszerű lesz. Az egyik tudós, Haldane, az oxfordi egyetem tanára, aki fiziológus és főként a lélegzésről is foglalkozik. Haldane kijelentette, hogy a legközelebbi hónapokban Angliából már olyan sztratoszférarepülések létesülnek, amelyek teljesen biztonságos és kényelmesek, úgy hogy azokon bárki résztvehet. Hill, a londoni egyetem tanára, aki főként technikus, érdekes technikai részletekkel támasztja alá Haldane ígéreteit. Hill megállapította, hogy a sztratoszférarepülés rövid időn belül olyan mindennapi dolog lesz, mint például a vasuton való utazás. A sztratoszférarepüléshez légnymásbiztos kabinokat építenek, amelyekben ugyanolyan jól és kényelmesen lehet utazni, mint a legmodernebb luxusvonaton, vagy repülőgépen. Amikor a közönség majd elveszti bizalmatlanságát az ilyen repülések iránt, megkezdődik a sztratoszférarepülések kora és ezek a repülések csakhamar társasutazás jellegű öltének majd. Haldane tanár szerint a magasrepülés problémáját a legközelebbi hónapokban már teljesen megoldják. E nagy magasságok számára külön gépeket fognak építeni, a népszerű sztratoszférarepülések egyelőre azonban „csak” huszezer méter magasságig terjednek. A motorokat egészen különleges készülékekkel látják el, amelyek alkalmassá teszik azokat a magas légrétegekhez és lehetetlenné tesznek mindenféle balesetet. Az angol tudós különben most egy pilótaöltözetet tervez, amely a magas légrétegekben ellenállóvá teszi az emberi testet, helyesebben megvédi a káros behatásoktól. A nyilvános sztratoszférarepülések különben sem technikai, hanem pénzkérdésben mulnak. Ezeket kell legelőször megoldani. Mindenesetre annyi már kétségtelen, hogy a sztratoszférában sem érheti már meglepetés az embert. Haldane szerint London és Bécs között a repülőút, ha az a sztratoszférán keresztül történik, alig vesz huzt percet igénybe és az angliai távolságok percekre csökkennek.

Megjelent a Rózsaső. Dr. Tombory Béla ioisai plébános szerkesztésében jelenik meg ez a csinos kiállítású hitbuzgalmi folyóirat, amelynek legutóbbi számából megemlítjük az alábbiakat: Galló Géza: Mária örülj örvendezz! (vers.) Brătescu-Voinesti: A fülemüle halála (fordította: Dévald László). G. G.: Szent Antal vérszetelete, Szilágyi Magda: Nyári zivatart (vers.) Bikfalvi Marika: A földre esett imakönyv. Dévald László: Kisért a pénz. Kósa József: Bűn és vezeklés, Rogács Ferenc dr.: Kis Szent Teréz eucharisztikus élete, Leányrovat, Hírek, stb. A Rózsaső megjelenik havonta, előfizetési ára egész évre 70 lei. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Oradea-Iosia, Kis Szent Teréz plébánia.

* **Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknel,** vérszegénység, sápadtság és lesóványodás esetében reggelre egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti a tápanyagok verbejtását. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a **Ferenc József** viz úgy felnőtteknél, mint gyermekeknél igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. Az orvosok ajánlják.

Az amerikai kiscsiga nemsokára gépkocsit is termel. Newyorkból jelentik: Henry Ford Detroitban kijelentette, hogy hála a tudomány haladásának, ma már oly fontos mesterséges póttápanyagokat lehet növényekből készíteni, hogy nincs távol az az idő, amidőn mezőgazdák és nem bányászok fogják a gépkocsi-ipar nyersanyagának jórésztét szolgáltatni. Így például számos kitűnő pótlék készül gyapotból, aludtéből, sőt a levegőből is. A legjobban ismert műanyagok: a celluloid, aladinit, bakelit és plaskon. Az ezekből készült gépkocsialkatrészek jobbak, mint a fémből valók. A közeljövőben a kiscsiga nemsokára gabonát vagy takarmányt, hanem gépkocsit is fog birtokán termelni.

Megint egy álhir Habsburg Ottó királyfiról. Bécsből jelentik: Az osztrák fővárosban a *Prager Presse* révén olyan hír terjedt el, hogy *Habsburg Ottó* Bazelbe érkezett és ott találkozott az osztrák legitimisták vezérével, *Wiesner* báróval. A hírt több bázeli lap is terjesztette. A *Basler Nachrichten* szerint Ottó udvarmestere, gr. *Degenfeld* kíséretében, rangrejtve érkezett oda és kedden találkozott egy ismeretlen férfival, aki állítólag *Wiesner* báró lett volna. Ottó szerdán visszatért Belgiumba. Bécsi illetékes helyen mindezekkel a hírekkel szemben megállapították, hogy sem Ottó, sem *Wiesner* nem tartózkodott a legutóbbi időben Svájcban. Pénteken külfönből maga *Wiesner* is megcáfolta a *Prager Presse* által elindított hírt.

Felvétel a gheriai fiú és leányárvaházba. A gheriai örm. kat. fiú- és leányárvaházba f. év augusztus havában több elsősorban leányárvát fog felvétetni. A pályázatnál a következők tartandók szem előtt. Növendékül csak örmény származású árvák vétetnek fel és pedig elsősorban olyanok, akik teljesen árvák és vagyontalanok és csak másodsorban olyanok, akiknek anyjuk él. A kérvények az örmény katolikus árvaházak választmányához (Gherla, jud. Someş) címezve f. év augusztus 10-ig nyújtandók be és a következő okmányokkal szerelendők fel: 1. keresztlevél és polgári anyakönyvi kivonat (extras de nastere), 2. szegénységi bizonyítvány, mely az illetékes plébános által láttamozandó, 3. a szülőnek vagy az atyának elhalálozási bizonyítványa (extras de moarte), 4. ujjalóási bizonyítvány, 5. iskolai bizonyítvány, ha járt már az árva iskolába. Megjegyzendő, hogy csak oly árvák nyerhetnek felvételt, akik örmény származású katolikus szülőktől származnak, a 7 évet már betöltötték s a 14 évet még nem érték el. A felvett árvák mindennek szükségesleteikről az intézetek gondoskodnak. Olyan növendéket, kit hozzátartozói gimnáziumba szeretnének járattatni, az intézetek nem vesznek fel. A szentferencendi nővérek vezetése alatt álló leányárvaház elemi iskolába járó nem árvalányokat is fogad bennlakásra havi 380 leiért.

A villám felgyújtotta a községi istállót. Săcueni. Sajat tud. Szerdán délután nagy vihar vonult át a községen s a villám beleszapott a községtől pár kilométerre eső városag istállójába. Az istálló teljesen leégett. A benne levő állatok és gazdasági eszközöket sikerült megmenteni. Az istálló padlásán pléh és vasanyagok voltak felhalmozva és valószínűleg ezek vonzották oda a villámot a tetőnyílásokon át.

Ardeali Iparvállalat keres
Oradea, Cluj, Arad, Timișoara
és az ország más nagyobb városai részére
tapasztalt és tehetséges

könyvelőt

átíró könyvelés felfektetésére.

Folyamodók, akik eladási készséggel is rendelkeznek és akik ipari- és kereskedelmi összeköttetéssel bírnak, előnyben részesülnek.

Fényképes ajánlatok eddigi működésével román vagy német nyelven „*Buchhalter mit gutem Verdienst*” jellegű e lap kiadóhivatalához intézendők.

FALUSI BÚCSU

Vakító házak. Napsütés
A falu ősi díszben.
A kék dolmányon régi gomb.
A selyemszoknya zizzen.
Legényen, lányon új ruha.
Durrög mozsár és bomba.
Búcsúreggel van. Mindenek
Vonulnak a templomba.

Megdördül a vén orgonán a drágalátos ének:
— Szentháromság egy Uristen, dicsőség néked!

Tákrós, gyöngyös ringispillek
Forognak délután már.
Lövöldö dörren. Síp rikolt.
Bábelé lesz a vásár.
Piros szívet vesz a legény
A jószágú leánynak.
A kocsmában folyik a bor.
A párok táncot járnak.

Hamis a lány. Pörög a tánc, mit hajnalig se un meg
Vigan rikoltja egy legény: hej, soha se halunk meg!

Éjfélt felé a csillagok
Balfósan pillogatnak.
A halántékon az erek
Pirosak és dagadtak.
Sötét utcában egy legény
Pajtását leve néz szét
És vad szitokkal hirtelen
Mellébe vágja kését.

Piros a vér. Sűrű a vér. Mohón buzog a melből.
Az utcasarkon feltűnik a csendőr.

Harsányi Lajos

Julius 15. hajnala

SZERENCSET ÉS MILLIÓKAT

fog Önnek hozni, ha

SORSJEGYÉT a nagy

Székhely és irodák
az ország minden
városában.

Ha azt akarja, hogy
**BRAZILIAI
MÓDSZER**

szerint szétosztott
sorsjegye legyen —
valamint a játéko-
sokkal törődő szol-
gálatban legyen része,
ugy vegyen azonnal
sorsjegyet az

AURORA
nagy sorsjegyrúda
egyik székhelyén.

Julius 15.-én
a XI. Sorsjáték
I. osztályának
a húzása.

Sorsjegyrúdában veszi.

Martzy Mihály:

A katolikus diaszpórák

Az illusztris író felolvasta szombaton a nagygyűlés szociális szakosztályának ülésén.

Az idej, most folyó katolikus nagygyűlés vezetősége és szervezői, nevezetesen pedig a Katolikus Népszövetség ezt a ma fájdalmasan súlyos, időszerűségében is utólérhetetlen és jövőnk szempontjából egyik legnagyobb fontosságú témát tűzte ki ezidei tanácskozási tárgyként: „Krisztus és a falu.”

Mintha csak azt mondta volna ki, „Krisztus és a falu”, adjuk vissza a falut Krisztusnak és vigyük vissza Krisztust a faluba! S ha ez megtörténik, akkor a mai, tévutakon járó népek és nemzetek, sőt az egész emberiség — a krisztusi faluval együtt és a krisztusi falu által ismét jobb, nemesebb és ezáltal boldogabb is lesz.

Csodálatos az az egyöntetűség, amellyel napjainkban minden ország és minden nép a szociális munka sulypontját — a 19-ik század ezirányú felfogásával szemben — a falura helyezi ki; mintha pótolni akarná azt a sok-sok évtizedes mulasztást, melyet a városok érdekében kifejtett ezirányú és egyirányú munkája által a faluval szemben elkövetett.

De még csodálatosabb és annál örvendete- sebb a 20-ik század azon észbekapása és meg- látása, hogy a társadalmi és szociális bajok megoldása nem függ egyedül és kizárólag a materiális természetű problémák megoldásától, hogy a társadalmi egyensúly és a faluk népé- nek felsegítése nem intézhető el pusztán gazda- sági problémák megoldásával.

Ma már világosan áll a 20-ik század gon- dolkodói előtt, hogy a társadalmi — mindenki által annyira óhajtott és várva-várt — meg- újulást egy belső lelki megújulásnak kell megelőznie s csak ez fogja az e jészséges társa- dalom körvonalait elébünk varázsolni.

S e lelki megújulásnak eljövételében a falunak van a legnagyobb szerepe; annak a falunak, amely gyökere minden népi egysé- nek; annak a falunak, amely sajnos ma ép úgy forr, kavargó és nem talál nyugtot, mint a világvárosok Mont-Martrejai, mint a Párizsok, Berlinek, Londonok, Bucurestik és Budapestek Lanhe szerinti „Vadonjai”.

S ha e nagyvárosok vadonjai a 20-ik szá- zad szociális és vallás-erkölcsi feladatainak legkiáltóbb és legfontosabb területei, akkor a nekem kitűzött téma tárgya „a katolikus diaszpórák” — a falunak ezen vadonjai — ta- lán még égetőbb s még szomorubb szociális és lelki szükségletek kiáltó szigetekskéi.

Ezekről a diaszpórákról akarunk most né-

hány pillanatfelvételt szemünk elé vetíteni, hogy aztán azokból a szomorú képekből okul- va, s ezen meglátások által jövő évi munka- programunkba illesszünk bele olyan célkitű- zéseket, melyek e nagyon elhanyagolt szige- teksékeken újra meginduló élet-virágzásokat fakasszanak.

Katolikus célkitűzéseink és nevezetesen katolikus nagygyűléseink első és legemine- sebb munkaköre a szellemi, főleg pedig vall- láserkölcsi megújulás előkészítése, felugaro- lása. Nem tartozik tehát rövid előadásom anyagába a katolikus diaszpórák gazdasági problémáinak szinte megoldhatatlanul súlyos tömege. De kikerülhetetlen, hogy meg ne em- litsük itt s le ne szögezzük azt a fájdalmasan szomorú tény, hogy az újabb idők gazdasági krízise, anyagi lerongyolódása és szinte a nyo- mor fokára süllyesztett szegénység — a kato- likus diaszpórákban mintegy magával rántotta, felidézte vagy talán siettetette azokat a szellemi, erkölcsi és világnézeti kétértelmű és kisikláso- kat, melyek ma már a falvakat is s méginkább a diaszpórákat ellepték.

A szórványok katolikus magyarsága kis és számba nem vehető laza egységei folytán elsősorban elvesztette önmagában való bizo- dalmat. Szellemi képességei, iskolázatlan, pri- mitív és szűk látókörű felfogása folytán min- den külső behatás és káros befolyásra a leg- fogékonyabb. Nem tud, — mert nincs sem anyagi, sem szellemi ereje hozzá, — önmaga- ból és saját, ritka sorából irányítót, vezetőt kitermelni és a teljes elhagyatottság érzete először letargiába, aztán elégedetlenségbe, el- keseredésbe s végül a bármely oldalról jövő izgatás, eszmei és világnézeti elrugaszkodásába kergeti azt.

Mindezt megkönnyíti az a tagadhatatlanul

HÖRNIG
Frigyes
**HARANG-
ÖNTŐDE**
Arad,
Str. Bartha 10-21.
Alapítva:
1840.
Telefon: 376.

szomorú tény, hogy a diaszpórák részese- nek a legkevesebb, talán legtöbbször azt mondhat- nók, hogy egyáltalán semmi, — vallás-erkölcsi világnézetük és faji öntudatuk ápolását célzó oktatásban. Saját papjuk, kántoruk, tanítójuk vagy óvónőjük természetesen nincs s bár- mennyire szomorú tény, meg kell még azt is említenünk, hogy a hosszú, nagy ellanyhulá- sokból időnként felrúzó, új lelki megújodást felidéző népmisziókból a diaszpóráknak csak nagy ritkán vagy helyesebben soha sem jut, mert nem is juthat: hisz számuk kicsinysege, a körülmények mostohasága, paplak és leg- többször templom vagy imaház hiánya lehetel- lenné, vagy ne mondjuk e súlyos véleményét, de igazán nehezé teszi azok megtartását. A vallási, faji és nyelvi egység hiánya — a fal- vak ezen erősségétől is megfosztotta őket s így ne csodálkozzunk azon, ha fejletlen, elhanya- golt és sokszor teljesen hiányzó kritikai érzé- kük folytán az új kor téves eszméi — amelyek- nek profétái pedig nem becstültek le kis számu- kat s nem sajnálnak közzéjük férközni — megzavarják őket s maguk is boncolgatni kezdik a maguk módja és képessége szerint a modern kor vajdudó eszméit, elsősorban:

1. a magántulajdont, amelyből éppen nekik a legkevesebb van;
2. a munka fogalmát, amelyre alkalmat nem igen kapnak;
3. a tőke és kapitalizmus eszméit, melyek- ből soha semmit sem látnak, de amelyekről annál több rosszat hallottak mesélni;
4. az ... problémáját, amely mai helyzetükben még savanyu kenyeret sem biz- tosít az egész évre és végül
5. az Isten fogalmának és gondolatának boncolgatását, amelyről még kevesebbet vagy semmit sem tanítottak nekik.

S aztán ha mégis jön egy — az új világ- ból busásan pénzelt szekta-kiküldött, aki meg- győződésből, vagy kenyérkeresetből profétának csapott fel, ne csodálkozzunk azon, ha szavai termékeny talajra találnak a szórványok el- hagyatott emberének lelkében s néhány év, néha egy pár hónap eltelte imaházat varázsol — az évtizedek óta templomcska után haszta- lanul síró — szórványtelep egyik házhelyére.

Vagy az érem másik oldaláról egy példát: Ha hosszú idő után egyszer mégis meglátogat husvétra egy 30 családból álló elhanyagolt szórványt, — az egyházmegyei központi szór- ványpap, s — ami eddig náluk nem volt — szentsírt állít nekik, feltámadási körmenetet tart velük s készül husvét napján ünnepi nagymisét és szentbeszédet tartani, akkor könnyekre fakasztó meghatódottság és a leg- boldogabb Alleluja jutalmazza a szórvány- papot: mert husvét reggelén megtudja, hogy a szórvány katolikusága imában átvirrasztotta az éjszakát, nem feküdtek le, mert szerintük ugy sem tudtak volna aludni a nagy örömtől, a szép feltámadási körmenet után, s a nagy

vagyódástól és várakozástól a husvét boldog Alleluja nagymise és szentbeszéd iránt.

Mert a nagy szárazságban eltikkadt szórványlelkek szomjusága épügy beissza az üdítő lelki harmatot, mint az álpróféták kábitó itala: s annak adja oda magát egészen, aki felkeresi, törődik vele s megnyeri bizalmát. A szűk keret nem engedi meg, hogy e nagyfontosságú vallásétkösi és szociálpolitikai kérdésnek legapróbb részleteit is — a magam és más népszövetségi tényezők gyakorlati tapasztalataiból vett esetek alapján illusztráljam és szemléltessem. A szomorú tények létezésükkel eléggé beszélnek mindazok részére, akiknek jó vagy balsorsuk, hogy e téren munkálkodhatnak. S a kérdés másik oldala sem hanyagolható el: mi a teendő, a sürgősen elvégzendő e téren, hogy pozitív eredményekre számíthassunk.

Első követelmény és legfontosabb szükséglet, hogy a diasporákkal foglalkozók helyes szociális és pedagógiai felkészültségű álljanak be ezen munkába s e munka ne tekintésék amatőr kedvtelésnek, az élet vagy a vakációs szabadidő változatosságát célzó kirándulásnak, hanem céltudatos szervező munkának, amelyet eredményesen csak az végezhet el, aki erre felkészült tanulmányaival, élethivatásának választott készséges lelkületével s hitének és fájának izzó szeretetével. Ha minden élet-pálya ma befogad hivatástalan, csak megélhetést kereső embereket, e téren csak életmissziót betöltő lelkek vállaltjának szerepét.

Szerencsés körülmény részünkre, hogy e téren egy nagy lépés már megtörtént: az egyházközségi nővérek intézménye, az arra előkészítő és nevelve oktató nővérképző tanfolyam létesítése, mert ez segít a nagy paphiányon és biztató eredményt és szebb jövőt kecsegtet e téren felénk.

Csak hogy ez nagy anyagi áldozatokkal követel, amit nem kívánhatunk egy-egy szórvány koldus, vagy gyenge anyagi viszonyokkal rendelkező családjaiktól. Es mégis — éppen ezen munkába — a legjobban beállíthatók az egyházközségi nővérek.

Elsősorban pontos statisztika fektetendő fel a szórványok család és lélekszámairól s ennek alapján vidékenként *szórvány-központok* létesítendők. Ezen szórványközpontoknak adandó egy-egy egyházközségi nővér, aki az egész évre készített terv szerint látogassa meg a szórványokat, végezzen intenzív családlátogatást, tartson hit- és énekközpontot s így ő lesz a szórványlelkek bizalmas és meghiit szellemi vezetője.

Csak hogy az egyházközségi nővér ritkán jut el egy-egy szórványba s akkor sem maradhat sok ideig közöttük; de meg amig ez mindenhol beállítható s megvalósítható, sőt a megvalósítás után is, hogy az eredmények állandósíthatók legyenek, s ezen eredményeknek ott-honi állandó öre és ápolója is maradjon, ehhez kellene a szórványok kebeléből épügy, mint a faluk faluvezetői — a *szórványvezetők*. Ez a legfontosabb és a — legközvetlenebb jövő — legégetőbb feladata: *szórványvezetők* kiképzése.

Indítványozom azért a szakosztálynak és közvetve a Katolikus Népszövetség országos vezetőségének, találja meg a lehetőséget annak, hogy a jövő év folyamán s a legközelebbi katolikus nagygyűlésig vidékenként vagy legalább egyházmegyéenként tartson szórványvezetőket kiképző kurzusokat, ahol a kiképzendők vallásétkösi, szociális és ezenkívül — bármilyen kismérvű, de okvetlenül — zenei vagy énekközpontban részesülhessenek. Nem teoretikus tudáshalmazokat, hanem gyakorlati praktikus, közvetlen és jellemképző nevelést adjanak e kurzusok a szórványokból behozott jelölteknek.

S ha így Isten segítségével e szórványvezetők visszakerülnek saját köreikbe, ott egyenkénti csendes munkájukkal többet tehetnek.

nek népünk ilyen elhagyott szigetecsoportjainak vallási és faji megerősítésében, mint a legszebb szónoklat, vagy a leghangosabb politikai programbeszéd és álapostoli vagy demagog lázatás.

Az eredeti, ősi talajban fogant csemete, — ha beoltjuk és ott tovább ápoljuk, terebélyes, üdítő árnyékot adó erős fává, — nemcsak gyümölcsöket hozó gazdasági tényezővé és az ősi talajt megköltő s ahhoz élete árán is ragaszkodó őrtálló katonává nővi ki magát.

Ilyen őrtálló katonára kell, hogy legyen s lesz is minden diaspora vezető a saját ősi talaján, ha megfelelő irányítás és kiképzés mellett szunnyadó szellemi képességeit kifejlesztjük, zárkózott szívét megnyitjuk és nyomott lelkét felemeljük ahhoz, ahová mindennyünk lelke szünet nélkül — örökvagyódással — feltekint.

Esztergomi találkozó

írta: Rády Elemér

(Budapest.) Egy esztendővel ezelőtt Péter-Pál napján Esztergomban láttuk először ezeket az arcokat. Egyetemi hallgatók, tanítók, írók és papok voltak, csupa fiatalember, javarészt még innen a harmincon. Alig voltak negyvenen is, de amint ott az ősi árpádok királyi palota tövében a jobb, szociálisabb, keresztényibb jövőről, a magyar népi megújulásról vitakoztak, amikor ez a kis csoport belső tüztől hevítve szent fogadalmat tett, hogy a krisztusi szociális magyar megújulásért akar dolgozni, lelki szemeinkkel már láttuk, miként nő hatalmas tömeggé és ez a kis gárda miként árasssa el a krisztusi szociális friss, tiszta szellemével a sokszor áporodott levegőjű magyar életet. Amikor láttuk, hogy ez a kis csoport egy jól szervezett reakcióval szemben is, milyen hittel, milyen fanatizmussal meri meghirdetni a magyar bíboros hercegprímás és az Árpádok ősi székhelyén a katolikus reneszánsznak Prohászka Ottokár szelleméből erősödő igazságait — már éreztük, hogy ez a hit, ez az akarat, ez a lelkesedés és ez az áldozattudás — nem maradhat hiábavaló.

Es ami tavaly még csak sejtés volt, amiért tavaly még csak újat, frisset kívánó magyar lelkünkkel aggódtunk, egy esztendő után most Péter-Pál napján már valósággá is lett.

Az a kis csoport, amely tavaly ott az esztergomi bazilika és ősi várfalai tövében megalakította a *Prohászka Munkaközösségeket*, hogy szerte az országban hirdessék a keresztényi szociális munka szellemét és a maguk

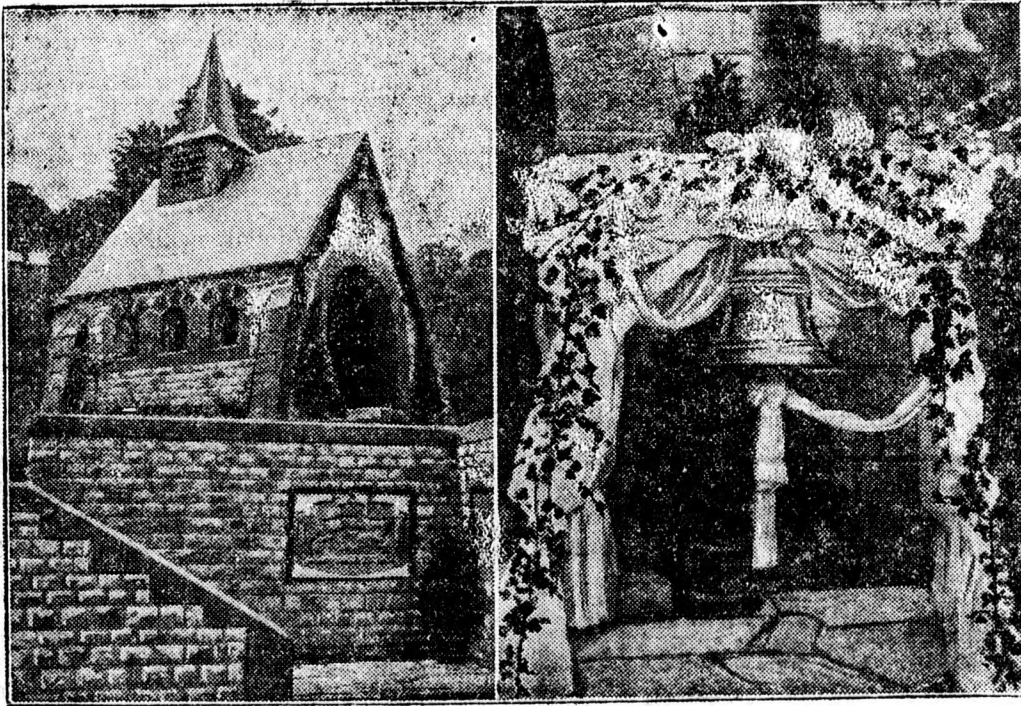
szűk körében kezdjék el az ugartörést, egy esztendő alatt megtízszereződött s az első találkozó, az első hívó szóra az ország minden vidékéről másfélszáz fiatalember jött össze, ez alkalommal már földművesek, iparosok és munkások is, hogy most már kidolgozza azokat a gyakorlati elveket is, amelyeknek jegyében a magyar keresztény ujjászületést akarják munkálni.

Másfélszáz munkára vágyó, tenni akaró fiatalember három napon keresztül, a kora reggeli óráktól késő éjszakáig beszélt, vitakozott, beszámolt és amiről ezen a konferencián szó esett, abban benne van a magyar ujjászületés biztosítéka is. Ami legjobban meglepte az embert ezen a három napon, az a belső fegyelmesség, ahogyan ezek a fiatalok munkájukat végzik. Nem nagy frázisok, nem nagy világmegváltó programok hangoztak el itt, — hanem mintha nem is 20—30 éves fiatalok tanácskoztak volna — csupa beszámoló, csupa végzett munkajelentés. Ami program elhangzott, az mind ezekből a beszámolókból leszürt gyakorlati eredmény. Az elvek, a nagy irányító igazságok ezeknek a fiataloknak a lelkébe mélyen belevésődve élnek s nem manifesztációk és nem retorikai gyakorlatok frázistömegéből kellett kihámozni, ezeket az elveket, hanem a végzett munkajelentések szerény mellékmondataiból.

Csak néhány kiragadott idézet, hogy megérezzük milyen szellemben dolgozik ez a fiatalosság.

„Ki kell nyitnunk a nép szívét a magassabb értékek befogadására”, — mondotta az a szegedi fiatalember, akinek talán a nevét sem tudják, de aki csendben, minden külső reklám és segítség nélkül közel félszáz legényegyletet szervezett meg egymaga. „*Biológiai, gazdasági, kulturális, gyorssegély kell*” — mondotta az a pesti jogász, aki szabadóráiban tanoncokkal bibelődik s egy esztendő alatt már egy tanonc-otthont is létesített. „*Minden hivatási ágnak a saját hivatási rétegéből kell nevelniünk*” — mondotta az egyik fiatal pap és „*középosztályunk kihalt hivatástudását kell elsősorban felébresztenünk, hogy vállalja a népevezetés misszióját*”, — tette hozzá az egyik tanár, aki városában népakadémiát szervezett. Folytathatnánk az idézeteket s kibontakozna az a szerves világszemlélet, amely a liberálisizmus által szétrágott magyar élet fölött, az osztályok és hivatások közé mesterségesen emelt válaszfalakon keresztül a nagy nemzeti összefogás eszméje jegyében, a társadalmi megújulás egyetlen útja. A gyökértelen és hivatását vesztett középosztály reneszánszának nagyszerű bemutatkozásai ezek a megnyilatkozások. Az új magyar értelmiség java nem akar elszigetelt osztály lenni, nem akar a foglalkozás szűk keretei közé préselődni, hanem vállalja a népevezetés és népevelés elhivatottságát.

Az a mély szociális érzés, ami ezekben a fiatalokban dolgozik, kettős gyökérből táplálkozik. Abból a mély vallásosságból, aminek tanúi lehettek azok, akik ott Esztergomban a kora reggeli miséken látták azokat az imába

Astrid belga királyné emlékkápolnája.

Annak az utmenti fának a helyére, amelynek a belga királyi pár gépkocsija oly szerencsétlenül nekirohant, hogy a szép, fiatal királyné halálát lelte, emlékkápolnát építettek. Jobboldali képünkön a kápolna, baloldalt a kápolna feldíszített harangja látszik.

mélyedti fiatal arccokat. A vallás ezeknek a fiataloknak nem pusztán érzés vagy tradíció, hanem energiaforrás, amelyből a mindennapi élet küzdelmeihez erőt és szellemet merítenek.

A másik forrás a magyar sorsközösség átérzése. A Prohászka Munkaközösség katolikus fiatalok kötetlen szervezete, amelynek tagjai a nagy szociális enciklikák tanításait és elveit akarják a gyakorlati életbe átmenteni. Jól tudják, hogy az átélt Istenélmény az a hajtóerő, amely nem engedi meg a kényelmes önmagunkbahullást. De épp ebből következik, hogy a vallásosság nem negatív, nem elzárkózás, hanem a legtisztább kitérülés mind arra, ami szintén jó és helyes. A kongresszus egyik fiatal lelkes pap tagja szögezte le ezt az elvet: „Katolikusnak és protestánsnak össze kell fognia és kéz a kézben kell dolgoznia az élet nagy kérdések megoldásáért”.

Nem kell szebb bizonyíték ennek az őszinteségre, mint az a tény, hogy a konferencián a protestáns fiatalok kiküldöttjei is résztvettek az egyetemes magyar munkaprogram kidolgozásánál ugyanazzal a lelkesedéssel dolgoztak, mint a katolikusok.

Ha ennek a tisztult világszemléletnek és ennek az új életerőnek a gyökereit keressük, el kell jutnunk odáig, hogy ez az esztergomi találkozás nem elszigetelt jelenség. Magyarország legkülönbözőbb kérdései és fiatalságunk legszélesebb rétegében bennél a vágy, hogy a nagyhangú programok helyett megkezdje a kis részletmunkák által a keresztény nemzeti Magyarország újjáépítését. Mindaz, ami az idősebb magyar rétegek egy részében csömörré lett, ezekben a friss energiától duzzadó fiatalokban tetté és akarássá tisztult. Uj friss eszmék hajtják a magyar fiatalokat, ha ezek az energiák, — mint most Esztergomban is — egyesülni tudnak, a magyar fiatalság nemcsak a jobb magyar jövő ígérete már, hanem építője is ennek a jobb magyar életnek.

Prohászka Ottokárnak, a nagy magyar ébresztőnek volt a jelmondata: „Dolgozni jöttem, dolgozni akarok, a züllésnek indult magyar nép megmentésének nagy napszámában”. Ugy éreztük Esztergomban, hogy ezt a prohászka-i örökséget az a fiatalság megértette és csendben, szerényen valóban máris beállt a magyar népméltóság áldozatát kívánó nagy napszámába.

Az osztálysorsjatek összes húzasain

- A milliomosok legnagyobb kontingensét adta.
- A legnagyobb nyereményeket osztotta ki — az osztálysorsjáték történetében egyedül állóan — tízmillió értékben.
- Akar-e Ön is milliommossá lenni?
- Vásároljon azonnal sorsjegyet a következő cégnél:

KÖZPONT: BUCUREȘTI
Str. Lipsicani 20

FIDOK VIDÉKEN:
ARAD
CLUJ
CONSTANTA
CERNĂUȚI
FOCȘANI
GALAȚI
IASI
PLOEȘTI
SIBIU
TG. MUREȘ

Ugyenkezték az országban mindenütt

LEGSZERENCSESEBB SORSJEGYFORRADA
HERMES
B. HERESCU & H. FLORESCU

Az 1-55 osztályos sorsjegyek arisztokratikus megközelítéssel Vidéki megrendeléseket azonnal teljesítünk - mindennemű külön költség felszámítása nélkül - a pénz postautalványon vagy csekk számlán való befizetése ellenében.

A Quadragesimo Anno szelleme

— Az iskolán kívüli népnevelés gazdasági vonatkozásai —
Irtta és a tg-muresi katolikus nagygyűlésen elmondta: Földi István

Napjainkban mind gyakrabban kezdik emlegetni az iskolán kívüli népnevelést. Erről cikkeznek a napilapok és folyóiratok, iskolán kívüli népnevelést akar csinálni majdnem valamennyi politikai párt s iskolán kívüli népnevelésre vállalkozik sok magános ember is. Ha azonban figyelmünket szentelünk ezekre a munkákra, legtöbb esetben azt vesszük észre, hogy ezek az iskolán kívüli népnevelések, inkább nép elnevelések lesznek s nemcsak a lelkehez, szívéhez, hanem gazdasági életéhez se értve a mi népünknek, egyenesen kárt okoznak nekik.

Egyes lapok népnevelő munkája pl. abban merül ki, hogy rosszindulatú kritika tüzébe vezetik a vezetésre hivatott embereket, mások idegen szavak tömkelegével zsúfolt cikkeikben nyíltan vagy burkoltan szélsőséges eszmék szolgálatára igyekeznek hangolni a népet s sajnos, olyan cikkeket is bőven látunk, melyek egyenesen az egyház, annak intézményei ellen törnek, illetve ilyen irányban vezetik azt a munkát, melyet népnevelésnek neveznek. A politikai pártok népnevelő munkája éppen az utóbbi idők gyűlölettől csepegő atmoszféráját igyekszik szítani, hazafias jelmezbe öltöztetve mindent, — csak a maguk érvényesülését tekintve egyedül célnak s ugyanígy többnyire önzés, mégpedig valamilyen anyagi önzés vezet néha a magánosokat is, akik állítólagos népnevelő munkájukat nem egyszer arra használják fel, hogy jöppéért elarusítsák világátalakító eszméiknek nyomtatót zagyvaságát.

Sajnos, hogy amíg a fent említett népnevelőkől nagyon sokat látunk, addig elenyészően

kevés azoknak a száma, akik komoly felkészültséggel, önzetlen jóakarattal valóban értékes munkát végeznek a nép gazdasági nevelésében.

Mit mond a pápa?

Pedig ma már minden vitán felül áll az, hogy a gazdasági jólét fokozása szükségszerű. XI-ik Pius pápa írja a Quadragesimo Anno-ban, hogy a gazdaság tárgyi célja, hogy „a nemzet minden egyes tagjának rendelkezésére álljanak mindazok a javak, amelyeket a természeti kincsek, a termelő eszközök és a gazdasági élet szociális megszervezése nyújtani tud. Ezek a javak ne csak az életfenntartási és tisztességes szükségleteket fedezzék, hanem az embert magasabb és nemesebb kultúrelőrelépésre is felemeljék”. Ugyanez a körlevél tartalmazza a következő megállapítást is: „Tisztességes és jogos úton igenis szabad a jólétüket emelniük mindazoknak, akik javak termelésével foglalkoznak”. S ha a pápai körlevélből mást semmit sem idéznék, már akkor is minden vitán felül megállapítható, hogy az igazi népnevelést, a nép gazdasági jólétének fokozását ilyen tisztán, egyenes határozottsággal senki, semmilyen világnézeti tan, fontoskodó tudományosság nem tudta, nem merté kimondani. Ilyen világosan nem beszélhetnek a liberális nagyvőkék, akik eddig csak a saját gazdaságukra, csak a saját jólétük fokozására gondolván kizsákmányolták a szegényebb néposztályt, így, ilyen világosan nem beszélhetnek a kommunista munkásvezérek sem, akik mindent csak az igazságos elosztás leple alatt burkoltan ígérnek elérni, de teljesen mellőzik az

emberi természet egyik legnagyobb isteni adottságát, a szeretetet.

Igy csak szent Péter utóda merete, így csak az ő krisztusi világosságtól áthatott lelke tudta megszabni az új társadalmi rendet.

Mit dolgoztunk mi?

Es most nézzük, hogy azalatt az öt esztendő alatt, mely éltelt a Quadragesimo Anno megjelenése óta, mennyire igyekeztünk megvalósítani a pápai gondolatokat, mennyire önmagunkhoz, ha nem ismernék azt, hogy sokkal több az olyan egyesületek száma, amelyekben bár megszaktítás nélkül folyik a munka, mégse látunk, nem tapasztalunk semmi maradandó eredményességet. S ezeknél az egyesületeinknél, ha nyomon követjük a munkát, csakhamar felfedezhetjük azt is, hogy tulajdonképpen hol a hiba.

Ezek az egyesületek csak u. n. kultúr munkát végeznek, de ezen túl, semmit vagy csak igen keveset törődnek a gazdasági neveléssel. Munkájuk kimerül a színdarabok, műsoros estélek rendezésében. Szinte aprólékos pontosággal időről-időre ismétlődnek a szavaltatok, énekszámok, egyfelvonásosok, de ha gazdasági témáról van szó, ha a nép felvilágosítását gazdasági téren kérjük számon tőlük, semmit, vagy csak látszólagost tudnak felmutatni s az esetleges kifogás is azonnal meg van. Azt mondják, hogy a nép, aki maga hajnaltól késő estig amúgy is gazdasággal foglalkozik, valami mást is szeretne hallani.

Es a nép tényleg hall is, lát is, szórakozik is. Csak éppen annyi a baj, hogy a hallottak és látottak semmi mélyebb nyomot nem hagynak benne. Nem hagynak nyomot, mert vagy azt látja, ami túlságosan hétköznapi, vagy olyan

Egy pontban
mindenki megegyezik:

I. V. O.

ruhafestő és vegytisztító cég

munkája utolérhetetlen

Str. Ciorogariu 1. és 34.

P. Unirii 2.

Telefon 5-53 és 8-53.

dolgokról hall, ami meghaladja szellemi képességeit.

Érdekes példák a falvakból

Hogy példát is említsek, mégpedig a mi szűkebb életünkben el kell mondjam a következő esetet:

Egyik nagy, népes székely faluban igen nagy iramban dolgozott az ifjúsági egyesület. Minden héten népes gyűlések voltak sok szavalattal, énekkel, monológokkal és színdarabokkal s ezenkívül minden hónapban tartottak egy-egy nagyszabású műsoros estélyt is, melyre egy-két vendég előadót is meghívtak, mégpedig a megye legjobb nevű szónokai közül.

Ilyenkor aztán zsúfolásig megtelt a nagyterem. Ember-ember hátán szorongott példás fegyelmességgel, óriási tapsokkal jutalmazták az előadásokat és a híres szónokok beszéde után, még percekig halálos csendben várták, vajjon nem testesülnek-e meg mind azok a gondolatok, melyeket pillanatokkal előbb hallottak. S egy ilyen nagystílusú előadás után, következő napon hozzám jött az egyik közepes, jó gazda, hogy valamilyen ügyben tanácsot kérjen. Beszélgetés közben aztán eldicsékedte, hogy milyen hatalmas előadás volt náluk az este.

— Gyönyörűen beszélt. Olyan szépen, hogy azt még le se lehetne írni. Lelkesedett a jó ember, amikor az egyik városi előadásról nyilatkozott.

— S miről beszélt, hátrorkodtam én is meg tudni az elragadtatás okát.

— Hát tetszik tudni, beszélt sok mindenről, valami költőről is, de nagyon szépen, nagyon gyönyörűségesen, de... úgy biztosan már nem igen emlékszem, hogy miről is beszélt, csak hogy szép volt, azt tudom, mert úgy tapsoltam én is, hogy még most is fáj a tenyerem.

Sajnos legutóbb esetben ennyi marad meg az ilyen nagy, dérről-dúrral összehozott előadások után és harmadnap a mezőn, vagy az erdőn dolgozó székely már nemcsak az előadás címére nem emlékszik, hanem valahogy semmi, de semmi nem jut eszébe a gyönyörűséges szép előadásból, melyre a jó előadó is valószínűleg hetteg, de legalább is napokig készült.

Hol maradnak itt akkor a pápai elgondolások? Mennyi valósul meg a Quadragesimo Anno szelleméből? Mikor sem azt nem értük el egy ilyen nagy munkával, hogy lelkiileg valami maradandót adjunk, sem azt nem értük el, hogy gazdasági helyzetet javítsunk, de még csak kultúr-gyarapodást sem mondhatunk, hiszen a szó teljes értelmében semmivé váltott a munkánk.

Távol áll tőlem az, hogy kritika tárgyává tegyem ezeket a dolgokat, de mivel arra kaptam megbízatást, hogy ismertessem az iskolán kívüli népnevelés gazdasági vonatkozásait s főképpen azokra a szempontokra hívjam fel a figyelmet, melyeket egyesületeink kell szem előtt tartanunk a néppel való foglalkozásban, ha annak, — tehát a népnek, — gazdasági előhaladását szándékoznak szolgálni, okvetlen szükségét éreztem nagy általánosságban rámutatni egyik gyökeres hibánkra, mellyel azonban nem akartam senkinek sérteni az érzékenységét.

Újítsuk meg az embereket gazdaságilag is

Most már, ha keressük és megtaláljuk a hibát, ha belátjuk azt is, hogy a gazdasági jólét rendkívül fontos, mert ha nem, könnyen bekövetkezik a nép proletarizálódása, s a nyomorúság miatt Isten törvényeinek megtartása, a közbiztonság, az állami élet és jólét is könnyen veszedelembé kerül, akkor természetes, hogy egyedüli törekvésünk az lesz, hogy az embereket nemcsak erkölcsileg, hanem gazdaságilag is megújítsuk s ehhez a megújító munkához úgy kezdünk hozzá, hogy eredményre vezető lehessen.

„Nagy tévedés volna a gazdasági rendet az erkölcsi rendtől úgy elválasztani, hogy a gazdaságot az erkölcsi függetlennek mondjuk” olvassuk ezt is a Quadragesimo Anno-ból. Tehát, ha az egyház jogot érez és kétségtelenül joga is van arra, hogy embereket nemcsak az erkölcsi, ha-

nem a gazdasági életébe is befolyon, akkor együtt kell ezt a kettőt munkálni, mégpedig minden rendelkezésünkre álló erőnknek igénybevitelével. S együtt kell munkájuk különösen Ardealban, ahol komoly statisztikai adatok alapján állíthatjuk, hogy népünk gazdasági helyzete nemcsak rossz, hanem egyenesen kétségbejítő. Fő-

Meg kell valósítani a Quadragesimo Annot!

Itt a magyarázata annak, hogy miért vándorol annyi székely cseléd az ország valamennyi vidékén, itt a magyarázata annak is, hogy sokszor megalázó, vérevel, eszével, szívével ellenkező szegénytelen politikai, vallási dolgokra lesz kapható az az ember, akinek mindennap egy-egy mardosó kérdés szántja mélyre a barázdákat a homlokán azért, hogy mi lesz, hogy lesz a holnap és itt a magyarázata annak, hogy a Quadragesimo Anno-ról nemcsak beszélni, nemcsak vitáznunk kell, hanem meg kell valósítani, mégpedig hamar. Azelőtt, amielőtt be nem következnek az, hogy a semmi nélkül maradt magyar, székely tömegek kétségbeesésükben már nem látnak semmi vezetői valót abban sem, ha letérnek az erkölcs, a becület azon útjáról, melyet máriás szeretettel minden időben s minden nehézség dacára, megrogyva térdeikkel, de egyenes derékkal jártak.

Egy kicsi gárdával, melynek tagjai egy gazdasági akadémiát végzett gazda, egy állatorvos, egy okl. műkertész, egy jogász és két tanár, már ötödik esztendeje járom Treiscaune megye felső részének székely falvait minden ősztől tavaszig. Úgy csináljuk, hogy valamelyik gazdakörrel vagy ifjúsági egyesülettel meghívjuk magunkat és előre tájékozódva a község különböző gazdasági bajairól, besztjük az angyalt s lehetőleg vasárnap d. u., amikor minden falusi ember ráér, elmegyünk a gyülekezetbe. Vigyázunk arra, hogy a rendező egyesület ne szedjen belépti díjat az emberektől, vigyázunk arra, hogy megjelenésünk ne legyen kihívó, gőgös és aztán szépen egymás után beszélgetni kezdünk a különböző gazdasági kérdésekről. Az akadémiát végzett gazdász az új talajművelő eszközökről, a trágya helyes kezeléséről, a vetőmagokról mondogat egészen egyszerűen, könnyen érthetően új dolgokat, az állatorvos megmagyarázza a különböző állati betegségek okát, keletkezését, ismerteti a különböző védőoltásokat s ügyesen beleszóvi az orvosi előadásba a fajállattartás közgazdasági jelentőségét is, a kertész, ha asszonyok túlsúlyban vannak, a zöldségkertészetről, a kártevők elleni védekezésről, férfiaknak a gyümölcsöstelepítés hasznosságáról, permetezéséről, értékesítéséről, beszél, majd a jogász az újabb törvényekről, azoknak ráknézve fontos előnyeiről, vagy hátrányairól ad ismertetést s végül a tanárnak is jut szerep, mert ő magyarázza meg, ő korholja a fényűzésbe fajult ruházatkásért, az alkoholszenvedélyért és még sok nyomorúságot okozó szenvedélyekért az embereket.

Lehet, hogy az ember a saját munkájával szemben elfogult s én is bele eshettem ebbe a hibába, azonban kész bizonyítékok vannak arra, hogy ezek az úgynevezett gazdasági-művelő délutánok, ha nem is száz százalékra, de legalább ötven százalékban eredményre vezettek.

A gazdakörök munkája

Háború óta alvó, mozdulatlan sárga tepedt gazdaköröket ébresztettünk fel, új gépek iránt érdeklődni kezdtek a gazdák és sok helyen be is állították ezeket a gépeket a mezőgazdaság szol-

Megyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életéről.”

Ara 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

képpen a székelyek vidékein a keskeny csíkokba szabdalni földcsékből is alig pár hold jut egy-egy családra s ahol már rég, de főképpen évtizedek alatt földre borultak a hatalmas erdők, hosszú vonatok elszállították, idegenek busás nyereségét, székely emberek véres verejtékét, a fát, melyet helytelen gazdasági érzéssel kifogyhatatlannak gondoltunk. És most mi a helyzet a Székelyföldön? Most, amikor az erdőből már pénzt alig lehet csinálni, rádöbben a székely a szomorú valóra. Ciuc, Odorheiu, Treiscaune gazdáit, akik közül pl. Ciucban 11.625, Treiscauneban pedig 10.063 olyan törpebirtokos, akinek alig van félholdnyi földje, mindkét megyében pedig 38.000-nél több, akinek összes birtoka kiteszi a tíz holdat s a 143, illetve 140 ezeres lélekszámú lakosság közül mindössze 7000, illetve 3000 gazda vállalhat 10-től 25 holdnyi birtokot magának, szinte elképzelhetetlen, hogy miképpen lehetséges itt még az élet.

Ezek az adatok sok mindent megmagyaráznak önmaguktól is. Itt, ahol hála Istennek még nem pusztít az egyke, ahol a katolikus falvak utcáin még gyönyörködhetünk 5-6, sőt 8-10 gyermekben is egy-egy kapu előtt, súlyos, retentő gond kezd lenni már nemcsak a lábbeli-, a ruha-kérdés, hanem az is, vajjon jut-e egy-egy darabka kenyér, egy-egy csupor tej minden nap az éhes gyermekek szájába?

gálatába, megtekintve egy általunk összehozott kiránduláson a barcasági szászok fejlett gazdaságait, kedvet, lendületet kaptak a versenyre. Tisztábbak lettek a gyomos földek, szebb lett az állatállomány, különösen ahol megfelelő falusi tanítók, jó gazdák beállottak a küzdők sorába s egészen más lendületet vett az élet. Gyümölcsösök alakultak és két nagyszabású kiállításra valóssággal saját magukat is elkápráztatták a mi jó székely testvéreink azzal, hogy mi mindent tudnak ők gazdaságilag elérni, ha akarnak. És hogy teljes legyen az öröm, amit a haladás megértése fölött érezünk, azt is el merem mondani, hogy azokban a falukban mindenütt erősödött a Krisztusba vetett hit, nagyobb lett a türelem, erősebb lett a hitélet és javult az erkölcs.

Az eredmény kivívásában azonban nem mindeket illet elsősorban elismerés, hanem azoknak a falvaknak papjait, tanítóit, hitéleti vezetőit, akik mindig elsőnek állottak mellénk s akik azután lankadatlan buzgalommal dolgoztak a jobb cél elérésének érdekében.

Igy szereztem tapasztalatokat arról, hogy tulajdonképpen mennyi mindent el lehet érni azzal, ha a falvakban van egy rendes és mindig a kívánt irányban dolgozó egyesület.

Igy láttam be, hogy a hit és a gazdasági élet milyen szorosan összekapcsolható és a Quadragesimo Anno szelleme szerint mennyire megvalósítható minden.

Pár példával igyekeztem megvilágítani, hogy milyen kevés az anyagi erőnk, milyen kevés a földünk, mennyire magunkra vagyunk utalva s azt nem kell külön hangsúlyoznom már, hogy a gazdasági leszegényedés eddig milyen romboló munkát végzett népünk erkölcsi életében is.

Amint már előadásom kezdetén rámutattam, majdnem minden faluban van egyesületünk. Legény- és leányegyesületek alakultak a népszóvetés keretein belül. Miért? A hit védelmére, népünk védelmére. S mert tévedés lenne, hogy a gazdasági rendet az erkölcsi rendtől szétválasszuk s mert valóssággal hivatásuk is ezeknek az egyesületeknek, úgy az erkölcsi, mint a gazdasági megújulásért küzdeni, tessék munkába állni.

Kinyitani a szemeket, leküzdeni az egyéni önzést. Egy ez összesért, az összes egyért, mindnyájan Krisztus országáért előre.

Ne legyen falu, ahol hiányzik a gazdakör, a szövetkezet, ne legyen falu, ahol szőni, fonnit tanulna meg minden leány, ahol szőni, fonnit ne legyen a gazda állatállománya leromlott, silány, ne legyen a legény, leány cifra és idegenben hányódó. Ne legyen a gazdag gőgös, úrhatnám, a szegény pedig elhanyagolt, lerongyosodott szolgá és ne fogyjanak, hanem gyarapodjanak az őseiktől örökölt földek. Legyen a sóhajlás helyett, tervezettség helyett, a nagy beszédek helyett mindennél többet bizonyító munka, mely nemcsak magunkért, nemcsak szórakoztatásért, nemcsak fitogtatásért történik, hanem amelyiknek a szalmatörés viskótól az ámbitusos kúriáig látszik az eredménye lelkieben és gazdaságiakban egyaránt.

A vezetők kötelességei

Katolikus egyesületi vezetők számoljatok önmagotokkal. A szövetkebe dobbanjon bele a mi szent atyánk XI-ik Pius akarata, a szemetek lássa meg, a fületek hallja meg ezt a sok, sok elhanyagoltságot, elmaradottságot, összetörtséget, amelyben hánykolódik a megfáradt, lelankadt falu. Gondolkozzatok és cselekedjétek. Ne várjátok mástól a szervező munkát, ne várjátok, hogy

egyszerre tömegek álljanak mögöttek és máról-holnapra síma útra döccenjen a mi kátyuban vergődő gazdasági életünk, hanem ha egyedül vagyunk is, lankadatlan példaadással, az erőknél türelemmel, végtelen szeretettel való összekovácsolásával, ha kell megroppanásig feszített erővel is, hozzátok mozgásba, készítsétek elő a gazdasági új életet s azon át a katolikus falvak Krisztusban bizó, meg nem alkuvó hitét, melyet minden nap jobban és jobban maga felé akar húzni, meg akar rontani a Moszkvától Madridig vérben, bűnben, felgyújtott templomok hamujában kéjesen vonagló vörös ökök.

Tervek tömkelegével ne vesztegessétek a drága időt. Gyorsan az élre állani azoknak, akik hivatást éreznek a küzdelemre és a következő katolikus nagygyűlésen már gyónjatok. Gyónjatok arról, hogy mit végeztetek, ne pedig azon vitázzunk, hogy mit szeretnénk csinálni.

Krisztus nevével, a Quadragesimo Anno szellemében új élet, új akarat legyen a mi falvainkban és a megszépült, felüdült lelkekhez hasonlóan úde, gazdag legyen a legnagyobb, a legszebb templom, a termő határ, melynek szeretetét s melyhez törhetetlen ragaszkodásunkat az élet csirájával palántálta szívünkbe az Isten.

DIAMETAN füstölőszer

elpusztítja a

háziélősdieket, poloskákat, bolhákat, tetveket, konyhasótányokat (svábbogarakat) stb.

Nincs szükség semminemű készülékre!
Nincs robbanási veszély!

Használati utasítás minden csomaghoz mellékelve van

„Bayer“ I. G. Farbenindustrie Actiengesellschaft Abt.: Pflanzenschutz, Leverkusen a/Rh.
Romániai vezérképviselő: Pharma, Studerus & Co. Bucuresti I.
Str. Brezoianu 53, Telefon 3-92/86.

A Katolikus Nőszövetség összefoglaló munkajelentése 1934 júniustól, 1936 júniusig

Felolvasva szombaton a Katolikus Nőszövetség közgyűlésén

A részletes munkaadatokat a szakosztályok közgyűlései jelentették, azért ezen összefoglaló jelentésünkben részletes adatokra nem térünk ki, hanem a katolikus női munkát irányvonalaiiban és fejlődésében szeretnők bemutatni.

A hitéleti egyesületek munkajelentéseit is begyűjtöttük, mert amikor a nők összességének munkájáról akarunk képet adni, érezzük, hogy a legértékesebb s tulajdonképpen az egész mozgalmnak hordozója az, ami hitélet erősítése érdekében történik.

Mivel az első kísérlet, — a jelentések nem folytak be teljes számban! Mégis szép eredmény mutatkozik.

Oltáregyesületek és kongregációk összesen 286 lelkigyakorlat rendezéséről számolnak be. Ez az előző évtizedek lelki alaposságához képest óriási fejlődés. Mutatja a női tábor elmélyülés, lelkiélet után való komoly igényét.

Kongregációk eucharisztikus szakosztályai a napi szent áldozás terjedéséért dolgoznak. Népmissziókat készítenek elő, a katolikus sajtónak apostolai, hitoktatást végeznek a szóróanyagokban, jelentésükből kitűnő 670 testületi szentáldozásukkal a hitet s a katolikus öntudatot ébresztik.

Az Oltáregyesületek 2724 szentségimádó napról számolnak be. 2820 munkadélutánt tartottak templomi ruhák varrására. Csak e két szervezkedés: Oltáregylet és Kongregáció létszáma 23.550. A dolgozó női tábornak kétharmada. Ezért olyan nagy érdek, hogy hivatása magaslátán álljon s a kegyelmi erővel segítse meg azokat a női csoportokat, akik az aktív munkára vállalkoztak.

A Szociális Szervezetek munkajelentéséből is örömdetesen kitűnik a lelkiélet igénye. Ugyancsak 39 lelkigyakorlat rendezéséről számolnak be. 168 testületi szentáldozást végeztek. 591 lelkítárgy előadást tartottak. A Szent Lélek Isten kultuszának gondolatát megindították a pünkösdi triduumok tartásával.

A szociális munkában feltétlen fejlődés mutatkozik, — a szervezkedés első éveiben csupán a szegénygondozás és pedig az egyénenkénti esetről-esetre való segélyezés foglalta le minden erejüket. Az utolsó két évben szervezeteink mindjobban áttértek az intézményes segélyezésre: 14 népkonyha létesült, 4 állandó napközi-otthon tartanak fenn, ezek közül a clujji a gyermekeken keresztül szinte lelkiközpontja lett a legforradalmibb proletárnegyednek. 23 szervezet állított be iskolai tejakciót, 17 szervezet pedig gyermekkonyhát.

Dolgozni a gyermekért.

További fejlődés, hogy a helyi részletérdek mellett, egy közös cél megvalósításához

mindannyian összetették erejüket. Ez a közös célkitűzés volt: a gyermekért dolgozni. A gyermekért, a jövőnk hordozójáért, akiben átmehetünk mindent, ami vallásunk és fajunk szempontjából érték nekünk.

A munka két irányu volt: a közhangulatot s a közlekiismeretet felrázni, hogy megszülethessék a gyermek. Ennek érdekében háromnapos helyikurzusokat tartottak szervezeteink a nagyközönség számára, orvosi, gazdasági szempontból és a hit szempontjából tárgyalva a magzatölés kérdését. 22 szervezet rendezte meg.

Továbbá a kültekke proletár gyermekesapataira irányították caritativ segítségük főreszt, mert meglátták, hogy ezen elhagyott gyermekesapatokban a jövő forradalmi erő csirái nőnek fel. A gyermekek lelki nevelésére, ahol még nincs a Kis Keresztes Központhoz tartozó gyermekgárda, ott szervezeteink vasárnapi gyermekcsoportot hoztak létre. A gyermekek lelki vezetése mellett megtanítják őket anyanyelvükön helyesen írni és olvasni és pótolják mindazt, amit az iskola a mi gyermekeinknek nem nyújthat.

Ezen közös célradolgozás mellett minden szervezet végezte az ő helyi caritativ munkáját.

A szervezetek által végzett segélyezés összes pénzürtéke 1.765.732 lei. Összesen 3740 embert juttattak álláshoz. A caritasmunka stílusát illetően is örömmel könyvelhetjük el a haladást. A jelentésekből kitűnik, hogy mindjobban háttérbe szorulnak a magunk ünneplésére beállított megható közös kiosztások, melyek minden ajándékozás mellett is megalázták a szegényeket. A szervezeteink csendben, hangtalanul házhoz viszik adományait, hogy ma-

KAPOLNA

Négy lila fala sziget a zajban;
Lárma, autótűzök itt visszhanggá halkan,
S néha véres szívvel, ahonnan a harc dul
Elesett vánszorog halálra-martan.

A csendben, hol Isten szíve dobban,
Balzsamot sugároz le az Anya arca.
Szélid, cirógató mosoly ömlik szét rajta,
Ahogy a lélek-gyertya fel-feilobban.

Az élet egy perc: csak tűnő sóhaj,
Mely az ajkáról allghogy elröbben
Eltűnik az örök Rengetegben.

Levetve mindent, mi hamu, por s alj.
Itt nincs másság, mulandó és véges,
Időtlen dereng az örökmécses.

Joó József

ga a szülő lehessen gyermekével szemben az ajándékozó.

Cselédlányok megmentése.

Egy harmadik fejlődési lépésnek tekinthetjük, hogy szervezeteink mindjobban áttérnek az igazi szociális segítés módjaira, vagyis a bajok megelőzésére. Két szervezetünk tart fenn átmeneti cselédlány-otthont, ahol a városba kerülő falusi leány addig tartózkodhatik, míg az otthonnal kapcsolatos állasközvetítő iroda jó családhoz el nem helyezi őket. Több szervezetünk most indította be a munkát cselédotthonok létrehozására.

A timisoarai szervezet céltudatosan dolgozott városa összes katolikus egyesületeinek összehozásán. Ezen egység egyik nagy eredménye lett, hogy felosztva maguk között a város utcáit, meglátogatták a katolikus szülőket, kérve őket, hogy gyermekeiket katolikus iskolába írassák. Ezen egységes eljárással az egyik katolikus iskolát a bezárástól mentették meg. A aradi szervezet ugyanazt cselekedte utca-megszervezésével.

Tárgu-Mureş, hogy a bajok megelőzésén tudjon dolgozni s a plébánia pasztoralis munkáját megkönnyítse, felvette a város összes katolikus családjainak adatait.

Brasov, a székely munkások által lakott kültekken megfeszített munkával szép kőtemplomot és egyesületi helyiséget hozott létre számukra.

Fágáraş összeírta a választójoggal bíró nőket, hogy annakidején őket kötelességük teljesítésére buzdítsa.

A turdai szervezet, de legfőképpen elnöknője odaadó munkájának köszönhető, hogy a kisebbségi magyarság legnagyobb életszükséglete, a gazdasági képzés kezdő csirája létrejött. Egyelőre hat hónapos gazdasági tanfolyam alakjában, melyből összefogással létre kell hozni a jövő gazdasági iskoláját. Az iskola-épület első magvát is a szervezet hozta létre.

Ezen kiemelkedő adatok mellett megtaláljuk a törekvést minden legkisebb szervezetben úgy dolgozni, hogy a bajokat megelőzzék.

Dacára, hogy a női lélek tulajdonképpen igénye, az egyénenkénti segítés, a lélektől-lélekig való dolgozás, szervezeteink a kor szükségleteihez képest igyekeztek tekintetüket tágitani s eszméikkel tömegeket áthatni.

Kezdve Timisoara nívós világnézeti iskolájától s a clujji férfiak számára megrendezett Credo-helyétől — egészen a kicsi ciuceangeorgei szervezet főrekvésig, aki rendszeres előadásaival emeli a falusi asszonyok lelki és kultúrnfívóját — minden szervezet jelentésében megtaláljuk az első kikezdéseket arra, hogy a közvéleményt katolikusabbá tegye.

A katolikus nők napja.

Tömeget mozgató munkája továbbá a Nőszövetségnek az országosan megrendezett *Katolikus Nők Napja*, amely nem plusz-ünneplés akar lenni a már sok egyéb különböző jellegű nap mellett, hanem egy napon, egy gondolatra való megmozdulása a női tömegeknek.

1925. évben a női nap gondolata a katolikus nő hivatása volt s megrendezte 80 község. Ez évben 112 község rendezte meg. 112 helyen egy napon, egy órában ugyanazt az elő-

adást tartották, ugyanezt a költeményt szaval-
ták, ugyanegy gondolat hatotta át a tömegeket:
küzdeni a gyermekért, biztosítani a magyar ke-
nyeret a gyermek számára, vásárlás megszerve-
zésével, szövetkezéssel.

Evről-évre továbbfejlesztve ez a nap, hisz-
szük, hogy felrázója és összekötője lesz a ka-
tolikus tömegeknek.

Az ifjusági szakosztály.

A Népszövetség ifjusági szakosztálya két
csoportra oszlik: a városi középiskolát végzett
leányok a leányklubokba, a falusi leányok pe-
dig leányegyesületekbe tömörülnek. Jelenleg
54 leányklub működik. Célja a mozgalomnak,
hogy az iskolából kimaradt leányt lelkiileg,
szellemileg továbbvezesse, egyéni és szociális
hivatására ránevelje.

A szervezkedés kezdetén külföldi mintára
általános célkitűzéseket határoztunk meg, me-
lyet az utolsó két évben az ardeali helyzet
alakulására való tekintettel következőképpen
módosított a szövetség.

Hitben erős, erkölcsileg tiszta, fajilag ön-
tudatos, művelt és gazdaságilag képzett ifju-
ságot akarunk. Ennek szolgálatában áll a
klubok önnevelő programja, mely részben
helyi előadásokkal, részint a központtól kapott
egységes előadási anyagokkal valósíthatnak
meg.

Az elmúlt évben a 10 parancsolattal, hon-
ismerettel és otthonkultúrával foglalkoztak.

Országszerte résztvettek a Katolikus Nők
Napja rendezésében. Ezt megelőzőleg már
második éve megrendezik az ugynevezett
husvétli toborzást, melynek célja házról-házra
járással, a katolikus hivatást a husvétli szent-
áldozáshoz vezetni.

A leányegyesületi csoportban 12 cseléd-
évben nagy fejlődést mutattak. Ezeknek célja
az előadói képesség kifejlesztése, hogy az ifju-
ság sorából nevelődjenek a hitnek védői.

A leányegyesületi csoportban 12 cseléd-
leánykör és 91 falusi leányegyesület működik.
Utóbbiak egy része munkájában megakadá-
lyoztatván, szünetel.

A falusi leányifjuság évi programja volt a
heti összejövetelek által: katolikus öntudatát
erősíteni, leányos, nemes öntudatot ébresztetni,
a faluszeretettel felkelteni és ápolni, a moz-
galmi öntudatot és ezzel az összetartozást erő-
síteni.

Könyvismertetés

Ph. Bottome: Orvosok

Angol nyelven már megéghodította ez a könyv
a világot, Ruzitska Mária fordításában most ke-
rült a magyar könyvpiacra. Rendkívül érdekes
regény, amelynek alakjai, eseményei a legutolsó
huszonnégy órából valók. Érdekes kerete az ese-
ményeknek egy londonkörnyéki elmeegógyinté-
zet, amelynek orvosai a regény főszereplői. Két
férfi és három nő életének keresztmetszete tá-
rul az olvasó elé. A három nő közül az egyik a
dolgozó nő, tisztá, céltudatos és mindvégig neme-
sen gondolkodó típusa. A második a jóságos,
szelíd, egyszerű lelkű feleség, a harmadik az ér-
zékeinek élő, könnyelmű és szívtelen démon. Ez
a három nő keresztetzi két fiatal orvos életét.
Mind a kettő annyira rajongója hivatásának,
hogy lelkiviláguk szerint hozzájuk számítva Ja-
net, a nőorvost, a „dolgozó nőt” — egészen külön
embercsoporthoz tartoznak. Mind a három egye-
nes jellemű, melegsívű ember, akik ha fájdal-
masan is horzsolják az egymás életvonalát, ha
el is bukik az egyik, a másik kettő azonnal for-
ró testvériséggel nyújtja feléje kezét, hogy fel-
emelje. Orvosok — az emberi társadalom egy
magasabb elrendeltetésű rétege, amelynek kü-
lön, egyes egvedei épp úgy megharcolják a ma-
guk egyéni harcát, mint akárki más. Az izgatón
érdekes eseményű könyv első sorától az utol-
ságig lekötő az olvasó figyelmét, meglepően szép
fordulatai pedig Ph. Bottome fegyelmzett kép-
zelőtehetségét és bölcs életszemléletét dicsérik.

Érdekes története a könyvnek, hogy még
mielőtt magyarra fordították volna, filmfelvételt
készítettek róla. A női főszerepet Claudette Col-
bert játszotta éppen olyan hűvösen, tisztán és
finoman, mint ahogyan azt Ph. Bottome meg-
írta. A férfi főszerepet Charles Boyer, a híres
francia színész játszotta, aki miután leszerződött
Hollywoodba, egyik szerepet a másik után utá-
sított vissza, mert nem felelt meg az egyénisé-
gének. Mikor az „Orvosok” szöveggel meg-
kapta, azt mondta: „Ez a könyv azonnal a szí-
vemhez nőt! A főorvos intellektuális, drámai,
amellyel szerelmes és százszázalékosan emberi
szerepet boldogan játszom el.”

A könyv nyomdai kiállítása is rendkívül iz-
léses és csinos. Ára 126 lel.

KERESZTREJTVÉNY

ROVATVEZETŐ: CSURÓS EMILIA.

26. (219.) szám.

Beküldte: Vály Elemér

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
18				19								20				
21			21a		22						23					
	24			25				26				27				
28	29			30		31		32			33		34		35	
36		37		38				38a		39					40	
41			42		43		44			45		46		47		48
49				50			51			52				53		
54				55						56			57			58
59			60						61			62				63
64	65				66	67		68		69			70		71	
		72				73						74				
75	76		77		78					79		80				81
82		83		84			85					86				87
				88				89	90							91
92	93							94				95				96
97				98	99		100			101				101a		102
103					104			105			106			107		
108					109						110		111			112
113																

Megfejtéshez beküldendő: Vízsz. 1., 22., 38., 50., 107. Függ. 1., 6., 17., 68.

Határidő: július 17.

Vízszintes sorok:

1 Népdal kezdete. 18 Örlési termék. 19 Víz-
száz: Az utas a közbeeső állomáson... 20 Nem a
falu. 21 Kútya után fizetik. 22 Három leánynev.
24 Kártyajáték. 26 Z-vel régi hosszmeték. 27
Arad betűi vegyesen. 28 Kereskedelmi műszó. 30
Vissza, közlekedési eszköz. 33 Méhek lakása. 35
Régi ürmérték. 36 A-val dal. 38 Ilyen raktárban
van a buza. 39 Összetett francia magánhangzó.
40 A hét vezér egyike. 41. Vissza: oxigén. 43
Mindegyik Rómába vezet. 44 Z-vel légnemű test.
45 Hulladék faágak. 48 Duplán bányaváros. 49
Nincsenek szülei. 50 Eső után az néha az égen
látható. 53 Galíciai város... erg. 54
Magyar Uszó Egylet. 55 Az érett gabona levágá-
sa. 56 Mutató szó. 57 Parasztos kérdőszó. 58. Ház-
zállat. 59 Rag. 60 Az erdőirtvány. 61 Férfinev (kő-
zepső betű duplázva). 62 Ede betűi keverve. 63
Fordítva személynévmás. 64 Nulla. 66 Való. 69.
Állami bevétel. 70 Az asztalt elkészíti az étkezés-
hez. 72 Kérdőszó. 73 Román férfinev. 74 Első fele
ékezettel évszázak, a másik felével szántanak. 75
Az okozat szülője. 77 Személyes névmás + E, E,
E. 79 Koros. 81 V. Y. L. 82 Kicsi ház. 84 Lekaszál.
86. Bakter. 87 Út, ver. 88 Haza bölcs. 89 Átkutat.
91 Lea betűi keverve. 92 Tagadószó + személyes
névmás. 94 D-vel férfinev. 95 P. M. 96 E-vel a
vadász meg a kém teszi. 97 Kora. 98 Holtig tanul.
101 Vissza: fűszer. 102 Elme ékezet nélkül. 103
Ilyen hely és tárgy is van. 104 Ezekben készül a
liszt. 107 Európai főváros. 108 Számnév. 109 I.
Névelő. II. Idegen számnév. III. Menyasszony. 110
A 107 vízsz. állatkertje + n. 112 Gazdasági szer-
szám. 113 Állat (Darvin őse).

Függőleges sorok:

1 Az árva arató dala. 2 Be van csukva. 3 Ok-
mány. 4 Kicsinyítő raggal: Vöröshor-fajta. 5 Egy-
szerű gép. 6 A nyíl irányában népdal. 7 Minden
italnak. ételnek van. 8 Kemény papíros. 9 M-mel
evangelista. 10 Aratják. 11 U + zúzó. 12 Adria
kikötő. 13 Kosárra is mondják némely vidéken.
14 Latin köszöntés. 14 A dalai... 16 Sokaság,
nagy tömeg, vízöntés. 17 Az aratók aratóskor így
énekel. 21-a) Vissza: dorgál. 23 Dupla mássalhang-
zó + árad. 25 Határozószó. 29 Idegen jó + e he-
lyett a-val gépalkatrész. 31 Első négy betű híres
virgátékiró + T. 32 Metszés, nyelés. 34 Vészjel.
37 Van egy papp is. 38 Mássalhangzó kiejtés szer-
int. 38-a) Szesz ital. 39 A vízsz. I is az (ékezet
nélkül). 42 Skála hang. 46 Z. Y. 47 „Ennivaló”. 50
SÁR betűi keverve. 51 Város. 52 „Tova” betűi ve-

gyesen. 55 A vasuti jegy ára. 57 Hetibéres. 60 Vo-
natkozó névmás tárgyesetben. 65 Magyar író mo-
nogramja („Az én kortársaim” híres könyve). 67
Angolul megyek. 68 Férfinev. 71 Európai város
(leadó állomással). 74 Nagy szoba. 76 Kicsinyítő
rag. 78 Egyforma magánhangzók. 79 Jóétvágyu.
80 Alacsony. 83 Elhagyja a helyiséget + J. 85
A-val vízi állat. 90 A felfuvalkodott szarvasmar-
hát ezzel operálják. 93 Avege betűi vegyesen. 94
A két magánhangzóra ékezzel sértetlen kerti nő-
vény. 99 O. M. T. 100 Torok név + T. 101-a) Ka-
szás a kaszát... 102 Férfinev. 105 Időmérés. 106
Mutató névmás fölölegesen dupla mássalhang-
zóval. 107 Szeszital. 109 Összevont német vi-
szonyzó. 111 Vissza: ékezzel fűszer.

A 24. sz. keresztrejtvényünk helyes megfej-
tése: (Beküldte: Fecser Mihály.)

Vízsz. 1. + függ. 22. + 23. „Két jó van, mi
fölött sorsnak nincsen semmi hatalma: szorgalom
és az erény. Földön az, égben ez áld!” Vízsz. 16.
Igric, 24. Telos E. 69. Mécs László. Függ. 1. Ki-
nek milyen az élete, olyan a halála. 27. Zoltán.
83. Ravasz.

Megfejtették: Lázár Béla, Hodács Ágoston,
Szabó Illés, özv. Zákonyfi Antalné, Benedek Ju-
dit, Baróthy Jolán, Mésztrik Kátó, Dombrády, Fe-
renc, Márton Emília, Mésztrik Béla, Jeviczky
Hajnalka, dr. Szentmiklósy Imréné, Zakariás Ti-
bor, Zakariás I. István, Lengyel Edit, Dobribán
László, Szabó Józsefné, Patyánszky Erzsébet,
Papp Mózes, Malárik Pál, Lobenschuss József,
Gnandt Mici, Stifter Béláné, Sambach Károly,
Mártonffy Zoltánné, Molnár Géza, Kelemen Sári,
Marosi Zoltán, Asztalos János, Jámhor Kálmán,
Bod Nóra, Huschek Julia, Páll V. Géza, Páll Bé-
la, Tamás Irénke, dr. Simon Gyula, Frenyák
Margit, Rózsa Blanka.

A sorsoláson Molnár Géza nyerte meg a
„Magyar karaván Itálián keresztül” című köny-
vet. Elküldöttük.

A rovatvezető üzenetei

Vály Elemér. Köszönöm a küldött rejtvényt,
hasznosokat bármikor örömmel fogadok. Dobri-
bán László. Sziveskedjék megnézni a térképet,
létezik egy „Santiago de Cuba” is. Kelemen Sári.
Köszönöm kedves sorait. Nekünk mindig nagy
örömet jelent olvasóink őszinte ragaszkodásának
kifejezése. A tervbevetett rejtvényvel próbálko-
zék meg bátran, úgy sejttem ügyes dolog lesz be-
lőle

Nem kell mindent szószerint venni!

— Elbeszélés. —

— Nézd, édesem — mondta szelid mosoly-lyal Picókné, angyali mozdulattal átölelve —, nem kell nagy hűhót csinálni, ha egymáshoz megyünk. Érted, úgy-e, kis szívem? Hiszen nem az ételekért meg italokért megyünk egymáshoz, hanem szeretetből! Kis beszélgetésre! Kicséréljük gondolatainkat, véleményünket és kint ülünk a kertben, a jó levegőn. Ez elég! Tökéletesen elég! Azt gondolnám, hogy nem kell olyan nagy készülődés, fáradozás, tudjuk ugyanis, hogy jó gazdasszony vagy s fő az, hogy egymás társaságában eltölthetünk egy pár órácskát! Jó?

Mielőtt feleltem volna, kicsit töprengtem. Mért jó a dolgok fölött gondolközni, mielőtt határoznánk. Így véltem. Meg aztán nemcsak Picóknéról van itt szó, hanem egész városkánkról. Nem fogják-e furcsálni, zsuroriságnak tartani, vagy éppen szívtelenségnek?

Nó mindegy. Próbát kell tenni. Egy este majd megpróbálom, hogy csak egy-két pohárka bor s ha éppen lesz, hát pogácsa. Igaz, nem fontos az a nagy kínálgatás. Nekem különben sem volt tetsző soha.

— Ma este átjönnek Picókék — szolt egyik délben életem jobbik fele —, úgy készülj, mókucim!

— Nem kell különösebb készülődés — mondtam hanyagul —, csak bort adunk és apró süteményt.

— Ahogy te gondold, mókucim — hangzott a szelid válasz.

Es lön este...

Picókék megjelentek... Az asszony kicsit pihegve, „egész nap csak dolog és dolog, édes szívem“ felkiáltással, mögötte lépdelt Picók úr, csöndes búval és valami lázadás dobbant a járásában. Mert Picók úr, szegény... De félre bű!

Előkerültek a fekvőszékek, kerti alkalmatlóságok és megkezdődött az „eszmeesere“. Ennél a részletnél nem óhajtok hosszabban időzni.

Kis negyedóra múltán előkerült a borocska is, én meg a süteményestálért lódultam. Égő fülekkel és dobogó szívvel...

— Na látod, kis szívem, így igen! Így már igen! Egész más dolog, ha olyan emberekkel állanál szemben, mint Licsikék! Mi, édes, csak egymás iránti szeretetből jövünk össze... Így már igen!

Ekképen szóla Picókné.

Leültem és arra gondoltam, hogy sötét-lelkű teremítés vagyok. Ilyen asszonytól féltém én sokszor gondolatban, aki ennyire egyszerű gondolkodású és ennyire nem anyagias! Igazán, nagyon szégyeltem magam. Este, mikor maradtunk, megszóltam:

— Mókucim, én egy komisz teremítés vagyok! Ugy féltém ettől a Picóknétól, s a végén úgy világlik, hogy igen rendes, jó gondolkodású asszony. Én vagyok az, aki örökösen gyanakszik...

— Azért ne búsulj, más is téved — vélte életem jobbik fele és megsímogatta hajamat.

En azonban nem tértem ilyen könnyen napirendre a dolog fölött. Tudom, hogy csúnya dolog, ha másról rosszat tételezünk fel. Bizony csúnya dolog...

Másnapra megnyugodtam. Ezentúl kedvesebb leszek hozzá és soha többé nem gondolok másról sanda dolgokat!

Ennek éppen nyolc napja.

Tegnap megyek az utcán s nézem, az ismerősök kicsit szomorkásan néznek rám. A köszönésük szinte végigsímogat, mintha mély-séges sajnálat suhanna a nyomán és őszinte részvét.

Ismerem ezt a nézést. Pár év előtt ismer-tem meg.

Valami szorongás fogott el. Uram Terem-tóm! Csak nem történt valami baj, amiről még nem tudok? Az uram jó egészségben nient el reggel hazuról, félliter tejét ivott és a másik félliterét magával vitte. Két kis gyermekem kö-vér és virgore. Mi lehet itt a levegőben? Miért

A SZERENCSE MINDIG JELEN VAN!

Ne kételkedjék szerencséjében. A szerencse mindig jelen van. Bármikor megjelenhetik. Ha eddig nem is nyert: semmi oka, hogy elveszítse reményét.

A PAP, aki június 15.-én a 6.000.000 negyedét nyerte, egyetlen egyszer nyerte a legki-sebb nyereményt.

A BORBÉLY, aki a 100.000 leles nyereményt nyerte, hatvan lelt kért kölcsön, hogy megvehesse sorsjegyét.

A cluji TISZTVISELŐ, aki egy milliót nyert, kezdettől fogva játszik a sorsjátékon, anélkül hogy eddig nyert volna. Senki sem mondhatja Önnek: nem fog nyerni. Ellenkezőleg: a szerencse minden törvénye azt mondja: bármikor és bármeh-nyit nyerhet.

Egyetlen, egyszerű feltétel legyen sorsjegy. Ne fusson el a sze-rencse elől, amely mindenki szá-mára egyforma. Vásároljon ide-jében sorsjegyet.

Kérjen a sorsjegyárutól felv-lágosítást a társasjátékról és a játék feltételeiről.

Egész sorsjegy 800 lei
Negyed sorsjegy 200 lei

AZ ÁLLAMI

H U Z Á S J U L I U S 1 5 . - é n .

XI. SORSJÁTÉK SORSJÁTÉK I. OSZTÁLY

ez a szánakozó hangulat körülöttem?

— Te szegény, szegény! — kiált rám a tulsó oldalról Licsikné, a harcias természetű. — Mindig mondtam! En mindig mondtam!

Jeges rémület fogott el. Mi történt! Mi van itt?

— Nézd, fiam, nem vagyunk Bugacon! El-végre nem élünk kínai fal mögött! Te nem pan-naszkozod, de azért látja az ember, ha nem vak! Te szegény, te boldogtalan!

— Mondja, édes Licsik néni, hát miről van szó? Én nem tudok itt semmiről! Egészségesek vagyunk mindannyian. Mit hallott felőlünk? És álltam előtte remegőn.

Előkaptam a zsebkendőjét és fuldokló zoko-gásba kezdett. Én meg csak szédülten álllok előtte. A halántékomat előnti a veriték...

Aztán csak megvilágosodik a dolog a csú-rómvizésre sirt zsebkendő mögül.

Tudta ő mindig! Tudta!!! Csak szólni nem akart! És mit lehet már ilyenkor tenni! Mikor már a végsőkéig elfajult a helyzet és nincs kiút! Nincs! Nincs!!!

Egy ilyen szép asszony és nyomorog! Nincs egy falatka kolbász a házban? Egy falatka disznósajt! Egy falatka füstölthús! Nincs! Nincs!!!

— Ja igen...

Hazamentem és a fejemet kétszer belevág-tam a falba. Lehetetlen teremítés vagyok. Utó-végre nem lehetett mindent szószerint venni...

ISKOLÁINK

* Felvétel az oradeai Szent József fiúnevelő intézetbe. Az oradeai Szent József fiúnevelő intézet már most felvesz elemi, Goidu liceum és teleközkereskedelmi iskolába járó rendszer bentlakó növendékeket. Egészséges lelki és testi nevelés, gondos felügyelet, naponként többször: csoportos és egyéni korrepetálás, jó ellátás és állandó orvosi ellenőrzés. A hely biztosítása céljából tanú-szos a növendékeket minél előbb előjegyeztenni. Tájékoztatót készséggel küld a Szent József fiú-nevelő intézet igazgatósága. Oradea, Str. Brătianu No. 7.

* A „Sancta Ursula“ intézet Sibiuban fel-vesz növendékeket a következő iskolákba: a) a hétéosztályos német elemi iskolába, b) a négyosz-tályos német leánygimnáziumba, c) és a kétoz-tályos német továbbképző tanfolyamba, amelyben román, német és francia nyelvet, zenét, rajzot és festést, kézimunkát és szabás-varrást, háztartás-tant, főzést és a kereskedelmi tantárgyakat lehet tanulni. Az internátusról is kész tájékoztatót küldeni.

Felvételi jelentkezés az oradeai Szent Orsolya zárda lyceumába. A Szent Orsolyáról nevezett (nyilvánossági joggal bíró) római katolikus leányliceum I—V. osztályaiba növendékeket egé-szen július 15-ig lehet előjegyeztenni. Ezen iskola internátusában a növendékek franciául könnyen megtanulhatnak, mivel a társalgási nyelv a fran-cia, bizonyos napokon. Az internátusba a hely biz-tosítása végett ajánlatos minél előbb szintén elő-jegyeztenni a növendékeket. Tájékoztatót kérésre azonnal küld a Szent Orsolya-zárda előljárósága.

SPORT

Ripensia—CAO Oradeán

A Nemzeti Bajnokság heti fordulójának játékvezetői

A Nemzeti Bajnokság vasárnapi fordulóján sok érdekes és a bajnokság szempontjából nagyfontosságú mérkőzés kerül lebonyolításra, közte a nagy derbi: Ripensia—CAO. Az ország két legjobb és legtechnikásabb csapatának az összecsapását élénk érdeklődés előzi meg.

A forduló részletes műsora és a mérkőzések bírói egyébként a következők:

Oradea: Ripensia—CAO, bíró Jonescu Tope. A mérkőzést a Károly pályán tartják meg délután fél 6 órai kezdettel.

Bucuresti: Unirea Tricolor—CFR, bíró Jean Petrescu; Venus—AMTE, bíró Ceauranu.

Timisoara: Kinizsi—Juventus, bíró Vuia főhadnagy.

Cluj: Victoria—Crisana, bíró Tica Ilescu.

A jövő héten kisorsolják a NB őszi fordulóját

Bucurestiből jelentik: A Gazeta Sporturilor jelenti, hogy a nemzeti bajnoki bizottság a jövő hét folyamán kisorsolja a nemzeti bajnokság A) csoportjának őszi fordulóját. Elvben máris elhatározták, hogy a nemzeti bajnokságot 11 fordulóból bonyolítják le, tehát nem lesznek csunka fordulók, hanem 11 meccs nap alatt végeznek a bajnokot küzdelmekkel.

Perry legyőzte Crammot

Londonból jelentik: Pénteken játszották le Wimbledonban a világszerte nagy érdeklődéssel várt Perry—Cramm döntőt. A döntőt Perry a várt küzdelem helyett 6:1, 6:1, 6:0 arányban, simán, fölényesen nyerte. A meglepő eredmény magyarázata az, hogy Cramm autóját a pályára menet baleset érte s a német eljáratkos sérült térdrel és karral volt kénytelen kiállni. Cramm az összegyűlt hatalmas közönségre való tekintettel nem adta fel előre a mérkőzést. Egyéb eredmények:

Női egyes elődöntők: Sperling—Krahwinkel (dán)—Mathieu (francia) 6:0, 6:2. Jacobs (USA)—Jendrzejevskaja (lengyel) 6:4, 6:2.

Férfi páros: Borotra, Brugnon (francia)—Dunningham, Itoh (japán) 6:2, 7:5, 5:7, 6:2. Allison, Van Ryn (USA)—Mc. Crath, Sproule (ausztrálok) 6:4, 6:3, 6:4.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA.
SECRETARIATUL GENERAL
Biroul M. O. N. T.

No. 14622—1936.

PUBLICAȚIUNE.

In conformitate cu disp. ort. 8—12 din Legea Recrutării invităm pe toți tinerii născuți în anii 1916, 1917 și 1918 cari până în prezent nu s-au prezentat pentru a fi înscriși pe tabela de recensământ, precum și pe toți tinerii născuți în anul 1919, să se prezinte la biroul militar a Municipiului Oradea (etaj II. camera 25.) dela data de 6 Iulie până la 31 Iulie 1936 inclusiv, zilnic între orele 8—1 a. m.

Tinerii născuți pe teritoriul Țării (afară de cei născuți în Oradea) vor prezenta extrasul de naștere și buletinul biroului poulațiunii.

Tinerii născuți în străinătate pe lângă actele eusmite vor prezenta și certificatul de naționalitate.

In locul tinerilor absenți cu actele prescrise se pot prezenta și membrii familiei respectivi. Oradea, la 1 Iulie 1936.

Președintele Comisiei Interimare:
Jonasçu.

Secretar General:
Fildan.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA.
Biroul M. O. N. T.

HIRDETMEY.

A sorozási törvény 8—12. szakasza alapján felhívjuk mindazon 1916., 1917. és 1918. évi születésű ifjakat, akik az állítási lajstromba leendő felvételük végett még nem jelentkeztek, valamint az összes 1919. évi születésű ifjakat, hogy f. évi július hó 6—31-ig bezárólag a városi katonai ügyosztálynál (II. em. 25. sz. szoba) minden nap 8—1-ig mulhatatlanul jelentkezzenek.

Az ország területén született ifjak (kivéve az oradeai születésűeket) jelentkezésük alkalmával hozzák magukkal születési-anyakönyvi kivonatukat és a bejelentő hivatal által kiadott törzslap-másolatot.

A külföldi születésű ifjak a fenti okmányok mellett román állampolgársági bizonyítványukat is tartoznak bemutatni.

Az előírt okmányokkal a távol lévő ifjak helyett a családtagok is jelentkezhetnek. Oradea, la 1 Iulie 1936.

Primăria.

Középeurópai Kupa

Bécsből jelentik: A Középeurópai Kupa-bizottság a kupamérkőzések harmadik fordulójára a következő bírókat küldte ki:

Vienna—Ambrosiana. Bécsben: Krist, Milánoban: Klug.

Austria—Slavia. Bécsben: Majorszky, Prágában: Scorzon.

Sparta—Róma. Prágában: Ivancsics, Rómában: Micsz.

Ujpest—Prostejov. Prostejovban: Barlassina, Budapestben: Farnkenstein.

A KAC hölgytenniszcsapata legyőzte a TC-t. Clujról jelentik: Pénteken fejeződött be a KAC Tennis Club Caracostea női tenniszcsapata mérkőzése. A KAC hölgyek szép játékkal megérdemelten győztek 3:2 arányban a favorit TC ellen. Eredmények: Gábor (KAC)

—Barabássy (TC) 6:2, 2:6, 7:5. Baátné (TC)—Platthy (KAC) 6:1, 6:2. Platthy, Gábor—Barabássy, Baátné 6:0, 3:6, 6:4. Platthy (KAC)—Barabássy (TC) 6:1, 6:8, 6:2. Baátné (TC)—Gábor 4:6, 6:3, 7:5.

Uj uszó Európa-rekord. Párizsból jelentik: A francia válogatot 4×200 m-es gyorsuszó staféta 9 perc 22.6 mp-vel új Európa rekordot állított fel. A franciák a németek 9 p. 23.5 mp-es rekordját szárnyalták túl.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA.
„Serviciul Financiar“

ad. Nr. 25540—1936.

PUBLICAȚIUNE.

Noi, Președintele Com. Interimare a Mun. Oradea, prin prezentă aducem la cunoștința publicului Municipiului că deciziunea Com. Interimare adusă în ședința dela 2. Iulie 1936. sub. Nr. 25540. referitor la modificarea bugetului Primăriei aprobat pe exercițiul 1936—37, în baza disp. Art. 211 din Legea Administrativă este pusă la vederea publică de 10 zile cu începere dela 4. Iulie 1936. în camera Nr. 29 parter a Primăriei în care timp cei interesați o pot cerceta în cursul orelor oficiale dela 8—13 și în care termen eventualele lor observațiuni le pot înainta. Oradea, la 3. Iulie 1936.

Președintele Comisiei Interimare:

Bledea.

Secretar General:
Fildan.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA.
„Serviciul Financiar“

ad. Nr. 23804—1936.

PUBLICAȚIUNE.

Noi, Președintele Com. Interimare a Mun. Oradea, prin prezentă aducem la cunoștința publicului Municipiului că deciziunea Com. Interimare adusă în ședința dela 30. Iunie 1936. sub. Nr. 23804 referitor la modificarea bugetului Primăriei aprobat pe exercițiul 1936—37, în baza disp. Art. 211 din Legea Administrativă este pusă la vederea publică de 10 zile cu începere dela 3. Iulie 1936. în camera Nr. 29 parter a Primăriei în care timp cei interesați o pot cerceta în cursul orelor oficiale dela 8—13 și în care termen eventualele lor observațiuni le pot înainta. Oradea, la 2. Iulie 1936.

Președintele Comisiei Interimare:

Bledea.

Secretar General:
Fildan.

Baia Episcopie-i
kedvezményes jegyek
kiadóhivatalunkban kaphatók

Főtisztelendő Plébániai Hivatal!

Ha templomot, iskolát vagy más egyházi épületet kell építeni, átalakítani, tatarozni, szilvesen felajánlom szolgálataimat. Megkeresésre saját költségemen a helyszínére utazom és ott helyben elkészítem költségvetésemet, amely minden más ajánlatnál méltányosabb lesz. Régi gyakorlatom, kiváló szakembereim, nagy üzleti összeköttetésem lehetővé tették, hogy mindenütt a legnagyobb meglepedésre dolgozhattam. Legyen szabad például megemlíteni, hogy a baia-spiei gyönyörű templom renoválásánál dr. Czumbel Lajos plébános úr legmesszebbmenő elismerését nyertem meg.

Kiváló tisztelettel:

BÁLINT DÁNIEL

építő vállalkozó, Oradea, Str. Academiei No. 2.
Telefon: 43.

Apcáthidetések

Adás-vétel

Eladó
egy kisebb szőlő ház-
zal és gyümölcsösrel.
Oradea, Str. Bratianu
27. szám.

Eladó
egy nagy fehér cserép-
kályha. Oradea, Bul.
Bucurestilor No. 3.

Elkölthetés
miatt eladó: összecsu-
kható vaságy, cink ülő-
kád, kézi mosógép, 3
részes matrac, paradí-
csomos üvegek, játék
babakocsi és más gyer-
mekjátékok. Oradea,
Str. Densusianu No. 20.

Eladó
35 éve fennálló borbély
üzlet, Kovács, Str. Cru-
cii No. 9.

Jó karban levő
karikahajós női varró-
gépet megvételre kere-
sek. Oradea, Axenta
Sever 4.

Hűlőfélék

Figyelem
köszöretessünk csakis
az ifj. Kelemen Jun.
köszöretdejében, ahol a
legjobb és legpontosabb
munkát kapjuk olcsó
árban. Avram Jancu-
utca sarok. Piața Mi-
hai Viteazul.

Inzestrare,
consolidare belföldi
kölsönkötvényeket
legmagasabb áron ve-
szünk. Agrár takaré-
pénztár.

Intelligensebb leány,
gyermek mellé ajánlko-
zik. Str. Fabricilor 18.
I. ajtó. Oradea.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA.
„Serviciul Financiar“

No. 30431—1936.

PUBLICAȚIUNE.

Noi, Președintele Com. Interimare a Mun. Oradea, prin prezentă aducem la cunoștința publicului Municipiului că deciziunea Com. Interimare adusă în ședința dela 2. Iulie 1936. sub. Nr. 30431-936 referitor la modificarea Regulamentului financiar impoz. și taxelor este pusă la vederea publică de 10 zile cu începere dela 4. Iulie 1936. în camera Nr. 29 parter a Primăriei în care timp cei interesați o pot cerceta în cursul orelor oficiale dela 8—13 și în care termen eventualele lor observațiuni le pot înainta. Oradea, la 3. Iulie 1936.

Președintele Comisiei Interimare:

Bledea.

Secretar General:
Fildan.